

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2002

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	3
2.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ	3
2.2 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	11
2.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ	22
2.4 ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	24
2.5 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	31
3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	41

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μια συγκρατημένη αισιοδοξία άρχισε να διαφαίνεται μεταξύ των οικονομικών αναλυτών ότι η διεθνής οικονομία θα ανακάμψει από την ύφεση γρηγορότερα από ότι αρχικά αναμενόταν. Παρά το ότι τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία είναι ανεπαρκή για να τεκμηριώσουν πλήρως την πιο πάνω αισιόδοξη στάση, η εισαγωγή του ευρώ, οι αυξημένες καταναλωτικές δαπάνες, καθώς και η ύφεση των αντιπρομοκρατικών επιχειρήσεων στο Αφγανιστάν φαίνεται να επηρεάζουν ευνοϊκά τη διεθνή οικονομία. Η βελτιωμένη και συνάμα αβέβαιη αυτή εικόνα ώθησε, μεταξύ άλλων, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Τράπεζα της Αγγλίας και την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου να τηρήσουν στάση αναμονής αποφεύγοντας περαιτέρω μείωση στα επιτόκια τους το Δεκέμβριο. Σε αντιδιαστολή η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των Η.Π.Α. προχώρησε σε επιπλέον μείωση κατά 25 μονάδες βάσης.

Όσον αφορά τις προβλέψεις για την εγχώρια οικονομική δραστηριότητα το τρέχον έτος, παρά το γεγονός ότι επιχειρούνται σε ένα κλίμα αυξημένης αβεβαιότητας που επηρεάζει την ακρίβεια των προβλέψεων, εκτιμάται ότι ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης θα επιβραδυνθεί στο 2,5% ενώ αναμένεται ότι θα συνεχίσουν να επικρατούν συνθήκες πλήρους απασχόλησης. Ο πληθωρισμός προσδοκάται ότι θα είναι μεταξύ του 2% – 2,5% χωρίς να υπολογίζεται η επίδραση από τις επικείμενες αυξήσεις στο συντελεστή του Φ.Π.Α. και άλλους έμμεσους φόρους. Το δημοσιονομικό έλλειμμα, παρά την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας, εκτιμάται ότι θα παραμείνει το 2002 πλησίον του 3%, του Α.Εγχ.Π. ενώ μικρή διεύρυνση, από το προκαταρκτικό 4,3% του Α.Εγχ.Π. που καταγράφηκε το 2001, αναμένεται να παρουσιάσει το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Με βάση τα πιο

πάνω δεδομένα, η επέκταση της συνολικής προσφοράς χρήματος αναμένεται να σημειώσει επιβράδυνση στο 8,5% από το 12,9% που υπολογίζεται για το 2001. Με βάση τις αναμενόμενες χρηματοοικονομικές ροές το 2002 η αναμενόμενη αύξηση των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα θα είναι της τάξης του 11% έναντι αύξησης 13,4% που προκαταρκτικά υπολογίζεται για το 2001.

Το δυσμενές διεθνές περιβάλλον επηρεάζει αρνητικά την κυπριακή οικονομία με τον τουρισμό να δέχεται το μεγαλύτερο πλήγμα παρουσιάζοντας αισθητή πτώση το Νοέμβριο του 2001 της τάξης του 19,7%. Παρά το αρνητικό διεθνές κλίμα ο ρυθμός μεγέθυνσης της οικονομίας για το 2001 υπολογίζεται ότι κυμάνθηκε σε ικανοποιητικά επίπεδα, γύρω στο 3,7%, από το 5,1% που καταγράφηκε τον προηγούμενο χρόνο. Αναλυτικότερα, στην αγορά εργασίας, η ανεργία το Δεκέμβριο του 2001 ανήλθε, σαν ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, στο 3,6% σε σύγκριση με 3,4% το Δεκέμβριο του 2000. Για ολόκληρο το 2001, το ποσοστό ανεργίας περιορίστηκε στο 3,0%, από το 3,4% που σημειώθηκε τον προηγούμενο χρόνο. Αξίζει όμως να σημειωθεί πως τα ποσοστά αυτά αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά τους εγγεγραμμένους ανέργους στα επαρχιακά γραφεία εργασίας. Σύμφωνα όμως με την έρευνα εργατικού δυναμικού (μέθοδο που εφαρμόζεται ευρέως στην Ε.Ε.) το ποσοστό ανεργίας φαίνεται να ανέρχεται στο 3,9% για το 2001, ή στο 3,0% αν εξαιρεθούν οι άνεργοι που επιζητούν μόνο μερική απασχόληση.

Στο μέτωπο των τιμών, ο πληθωρισμός αυξήθηκε στο 2,37% το Δεκέμβριο από 2,00% το Νοέμβριο του τρέχοντος έτους, αλλά παρέμεινε αισθητά

χαμηλότερος από τον πληθωρισμό της τάξης του 3,49% που καταγράφηκε το Δεκέμβριο του προηγούμενου χρόνου. Η αύξηση του πληθωρισμού κατά το μήνα Δεκέμβριο οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στη σημαντική επιτάχυνση των τιμών των εγχώριων γεωργικών προϊόντων. Αντίθετα, οι τιμές του ηλεκτρισμού και των καυσίμων παρουσίασαν και πάλι σημαντική μείωση αντικατοπτρίζοντας κυρίως τη πτώση στις διεθνείς τιμές του πετρελαίου. Για ολόκληρο το 2001, ο πληθωρισμός ήταν της τάξης του 1,97% σε σύγκριση με 4,14% την αντίστοιχη περίοδο του 2000.

Το δημοσιονομικό έλλειμμα σημείωσε μεγάλη άνοδο και έφτασε τα £133,3 εκ. κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2001, σε σύγκριση με £69,1 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, αντικατοπτρίζοντας, κυρίως, τη μεγάλη επιβράδυνση που σημειώθηκε στα δημόσια έσοδα. Για ολόκληρο το 2001, το δημοσιονομικό έλλειμμα εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει το 2,7% του Α.Εγχ.Π. που είχε σημειωθεί κατά το 2000 και να κυμανθεί γύρω στο 3%.

Για τους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν τόσο θετικές όσο και αρνητικές εξελίξεις. Αυτή η ανάμικτη εικόνα είναι ιδιαίτερα πρόδηλη στο δευτερογενή τομέα αφού από τη μια πλευρά, η μεταποίηση εξακολουθεί να παρουσιάζει πτωτική πορεία, τουλάχιστον μέχρι και το Σεπτέμβριο του 2001 που υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, ενώ από την άλλη πλευρά, η πορεία του τομέα των κατασκευών εξακολουθεί να είναι θετική. Στον πρωτογενή τομέα και, ειδικότερα στη γεωργία, παρατηρείται αισθητή ανάκαμψη με τη γεωργική παραγωγή να παρουσιάζεται σημαντικά αυξημένη το 2001, σε σύγκριση με μεγάλη μείωση που σημειώθηκε κατά τον προηγούμενο χρόνο.

Σε ό,τι αφορά το εξωτερικό εμπόριο, οι συνολικές

εισαγωγές σημείωσαν μεγάλη πτώση το Σεπτέμβριο του 2001 σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2000, ακολουθώντας τη μεγάλη επιβράδυνση που παρατηρήθηκε τον Αύγουστο. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2001, οι συνολικές εισαγωγές επέδειξαν σημαντική επιβράδυνση και αυξήθηκαν κατά 7,4% σε σχέση με 27,3% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Μεγάλη επιβράδυνση όμως, σημείωσαν και οι συνολικές εξαγωγές κατά την πρώτη εννιαμηνία του έτους, με το ρυθμό αύξησης τους να φθάνει το 3,9% σε σύγκριση με 12,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Ως αποτέλεσμα αυτών των εξελίξεων, το ακαθάριστο εμπορικό ισοζύγιο έφτασε τα £1.437,1 εκ. κατά την πρώτη εννιαμηνία του χρόνου, έναντι ελλείμματος £1.323,0 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Για ολόκληρο το έτος 2001, αναμένεται ότι η επιβράδυνση των εισαγωγών θα αντισταθμίσει όχι μόνο την επιβράδυνση των εξαγωγών αλλά και την επιβράδυνση του τουρισμού, με τελικό αποτέλεσμα τον περιορισμό του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών γύρω στο 4,3% του Α.Εγχ.Π. από 5,2% το 2000.

Η ιδιωτική κατανάλωση κατά το Σεπτέμβριο του 2001 σημείωσε και πάλι επιτάχυνση σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2000. Ειδικότερα, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων σημείωσε άνοδο της τάξης του 13,2% κατά το Σεπτέμβριο, σε σύγκριση με αύξηση 0,8% τον αντίστοιχο μήνα του 2000. Η άνοδος που παρατηρήθηκε στις λιανικές πωλήσεις κατά το Σεπτέμβριο του 2001, φαίνεται όμως να μη συνάδει με την πτώση που σημείωσαν οι εισαγωγές προϊόντων για εγχώρια κατανάλωση (εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικών υλικών και πετρελαιοειδών) κατά τον ίδιο μήνα. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι για ολόκληρη την εννιαμηνία του έτους οι λιανικές πωλήσεις παρουσίασαν μικρή επιτάχυνση έναντι του προηγούμενου έτους, ενώ οι ως άνω εισαγωγές σημείωσαν επιβράδυνση.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

2.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ

Διεθνείς Οικονομικές Εξελίξεις

Η εισαγωγή του ευρώ, η αύξηση στις καταναλωτικές δαπάνες λόγω της εορταστικής περιόδου, καθώς και η ύφεση των αντιπρομοκρατικών επιχειρήσεων στο Αφγανιστάν φαίνεται να επηρέασαν ευνοϊκά τη διεθνή οικονομία. Αντικατοπτρίζοντας τα πιο πάνω, τα τελευταία στοιχεία παρουσιάζουν μια πιο αισιόδοξη εικόνα, ενώ οι οικονομικοί αναλυτές προβλέπουν μια πιο γρήγορη ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας απ' ότι αρχικά αναμενόταν. Ανάμεσα στους οικονομικούς κύκλους όμως είναι γενικά αποδεκτό ότι τα μέχρι τώρα στοιχεία είναι ανεπαρκή για να τεκμηριώσουν πλήρως την πιο πάνω αισιόδοξη στάση.

Τα τελευταία στοιχεία για τις **ΗΠΑ** δίνουν μικτά μηνύματα. Πιο συγκεκριμένα το μήνα Νοέμβριο η ανεργία φαίνεται ν' ανεβαίνει στο 5,7%, σε σύγκριση με 5,4% τον Οκτώβριο. Η βιομηχανική παραγωγή τον Οκτώβριο δείχνει μια ετήσια μείωση της τάξης του 5,9%, ενώ τον ίδιο μήνα οι λιανικές πωλήσεις, λόγω των σχεδίων χρηματοδότησης αυτοκινήτων με μηδενικό επιτόκιο και των γενικών εκπτώσεων, έδειξαν αύξηση 8,4%, και 5,4% το Νοέμβριο. Πιο αισιόδοξα μηνύματα έστειλε ο δείκτης παραγωγής του Institute of Supply Management ο οποίος ανέβηκε στο 48,2 το Δεκέμβριο από 44,5 τον προηγούμενο μήνα, αν και ένας αριθμός μικρότερος του 50 δείχνει μείωση στην παραγωγή του τομέα μεταποίησης. Οι νέες παραγγελίες και παραγωγή έδειξαν αύξηση για πρώτη φορά από το Σεπτέμβριο, ενώ ο δείκτης εμπιστοσύνης

καταναλωτή ανέβηκε στο 93,7 το Δεκέμβριο από 84,9 το Νοέμβριο.

Οι αγορές δίνουν συνέχεια στα αισιόδοξα μηνύματα του Νοεμβρίου. Πιο συγκεκριμένα, οι χρηματαγορές καταγράφουν περαιτέρω κέρδη, αν και μειωμένα σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, με τον Dow Jones να ανεβαίνει το μήνα Δεκέμβριο κατά 3,7% και το Nasdaq κατά 4,8%.

Τα οικονομικά δρώμενα της **Ευρωζώνης** επισκιάστηκαν από την εισαγωγή του ευρώ την 1 Ιανουαρίου και την αναμενόμενη μείωση στο κόστος παραγωγής που θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση στην ανταγωνιστικότητα. Ως αποτέλεσμα, την επομένη μέρα το ευρώ ενδυναμώθηκε προσωρινά τόσο έναντι της στερλίνας όσο και του δολαρίου. Όσο αφορά τους υπόλοιπους δείκτες της Ευρωζώνης η προσφορά χρήματος παρουσίασε ετήσιο ρυθμό μεγέθυνσης 8,0% το μήνα Νοέμβριο, ενώ η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε τον Οκτώβριο κατά 2,2% σε ετήσια βάση. Σε αντιδιαστολή, οι λιανικές πωλήσεις το Σεπτέμβριο σημείωσαν αύξηση της τάξης του 1,8%.

Αναλυτικότερα, η ανεργία στη Γαλλία το μήνα Νοέμβριο ανέβηκε κατά 0,1% φτάνοντας το 9,0%. Στη Γερμανία, η ετήσια βιομηχανική παραγωγή τον Οκτώβριο μειώθηκε κατά 4,0% ενώ οι τιμές καταναλωτών ανέβηκαν κατά 1,7% το 2001. Στη Βρετανία η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε κατά 4,2% τον Οκτώβριο ενώ η ανεργία έφτασε στο 5,1%.

Στην **Ιαπωνία** η οικονομία συνεχίζει την καταθλιπτική της πορεία. Η ανεργία σημείωσε νέο αρνητικό ρεκόρ φτάνοντας το 5,5% το Νοέμβριο αντιπροσωπεύοντας 3,5 εκατ. άνεργους. Η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε κατά 13,1% τους δώδεκα μήνες μέχρι το Νοέμβριο φτάνοντας το χαμηλότερο επίπεδο τα τελευταία 14 χρόνια. Οι

τιμές καταναλωτή συνέχισαν την καθοδική τους πορεία, αφού μέχρι το Νοέμβριο μειώθηκαν κατά 1%.

Υπό το φως των πιο πάνω εξελίξεων, η ΕΚΤ στη μηνιαία έκθεσή της για το μήνα Δεκέμβριο αναφέρει ότι «παρά την αναμενόμενη ανάκαμψη για το 2001, οι μέσοι πραγματικοί ρυθμοί ανάπτυξης στην Ε.Ε. θα κυμανθούν από 0,7% έως 1,7%». Η υπάρχουσα ύφεση, ειδικότερα στη Γερμανία, και οι προσπάθειες των εθνικών κυβερνήσεων για ανάκαμψη δημιούργησαν διόγκωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων στις χώρες της Ευρωζώνης που κινούνται πολύ κοντά στα ανώτατα όρια. Η οικονομική μεγέθυνση στην Ελλάδα προβλέπεται να είναι η πιο ισχυρή από όλες τις χώρες της Ευρωζώνης ως αποτέλεσμα και των έργων που τώρα εκτελούνται για τους

Ολυμπιακούς Αγώνες. Ταυτόχρονα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ανακοίνωσε χαμηλότερο αναμενόμενο παγκόσμιο ρυθμό μεγέθυνσης της τάξης του 2,4% για το 2001, μειωμένο κατά το μισό σε σχέση με το ρυθμό του 2000, ενώ οι Lehman Brothers προβλέπουν ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης της τάξης του 1,2%.

Σημαντικό ρόλο στις εκτιμήσεις για τον παγκόσμιο ρυθμό διεύρυνσης διαδραματίζουν οι εξελίξεις στις διεθνείς αγορές πετρελαίου. Το μήνα Νοέμβριο η τιμή του ακάθαρτου πετρελαίου Brent σημείωσε περαιτέρω πτώση στα \$19 ενώ το μήνα Δεκέμβριο η μέση τιμή μειώθηκε οριακά στα \$18,63.

Πίνακας 1

Βασικοί Οικονομικοί Δείκτες¹

% μεταβολή

	Α.Εγχ.Π				Βιομηχανική Παραγωγή ετήσια	Λιανικές Πωλήσεις ετήσια	Ανεργία	Πληθωρισμός (CPI) Σεπτέμβριος
	Τριμηνιαία Q2	Ετήσια Q2	Τριμηνιαία Q3	Ετήσια Q3				
Βρετανία	3,6	2,3	1,7	2,2	- 4,2 (Οκτ.)	7,1 (Νοέ.)	5,1 (Οκτ)	0,9
Ιαπωνία	-2,9	-0,7	-2,2	-0,5	-13,1 (Νοέμ.)	-2,1 (Σεπ.)	5,5 (Νοέ)	-1,0
ΗΠΑ	0,3	1,2	-1,1	0,6	- 5,9 (Νοέμ.)	5,4 (Νοέ.)	5,7 (Νοέ)	1,9
Ευρωζώνη	0,2	1,7	0,4	1,3	- 2,2 (Οκτ.)	1,8 (Σεπ.)	8,4 (Οκτ)	2,1

¹ Πηγή: The Economist

Πίνακας 2

Προβλέψεις Α. Εγχ. Π. % μεταβολή ετησίως¹

	Ετήσια	The Economist Poll GDP Forecast		Lehman Brothers Weekly Outlook - GDP	
	2000	12 - 18 Ιανουαρίου ²		11 - 18 Ιανουαρίου ³	
		2001	2002	2001	2002
Βρετανία	2,2	2,2	1,8 (1,7)	2,4 (2,2)	2,0 (1,6)
Ιαπωνία	1,6	-0,4 (-0,6)	-1,2 (-0,8)	-0,4 (-1,2)	-1,0 (-0,5)
ΗΠΑ	4,1	1,1 (1,0)	0,7 (0,6)	1,0	0,6 (0,3)
Ευρωζώνη	3,4	1,5	1,0	1,5	1,5
Παγκόσμια	3,9			1,2 (1,0)	1,2

¹ Οι αριθμοί σε παρένθεση δίνουν το αντίστοιχο του περασμένου μήνα, σε περίπτωση αλλαγής

² Πηγή: The Economist, 12 - 18 Ιανουαρίου 2002

³ Lehman Brothers Global Weekly Economic Monitor, 11 Ιανουαρίου 2002

Διεθνή Νομίσματα

Το ευρώ κατά το μήνα Δεκέμβριο κατέγραψε οριακές μεταβολές έναντι του δολαρίου, κυμαινόμενο ως επί το πλείστον μεταξύ 89 και 90 σεντ. Η ομαλή και επιτυχημένη εισαγωγή του ευρώ σε φυσική μορφή την 1.1.2002 έδωσε μια προσωρινή ώθηση στο ευρώ που έφθασε κοντά στα 91 σεντ, για να επανέλθει όμως σύντομα στα επίπεδα του Δεκεμβρίου. Συγκεκριμένα, στις 10.1.2002 το ευρώ κυμαινόταν γύρω στα 89 σεντ. Η πιο πάνω προσωρινή «ευρωευφορία» είχε εντονότερο, αλλά εξίσου πρόσκαιρο αντίκτυπο στην ισοτιμία του ευρώ έναντι της αγγλικής στερλίνας.

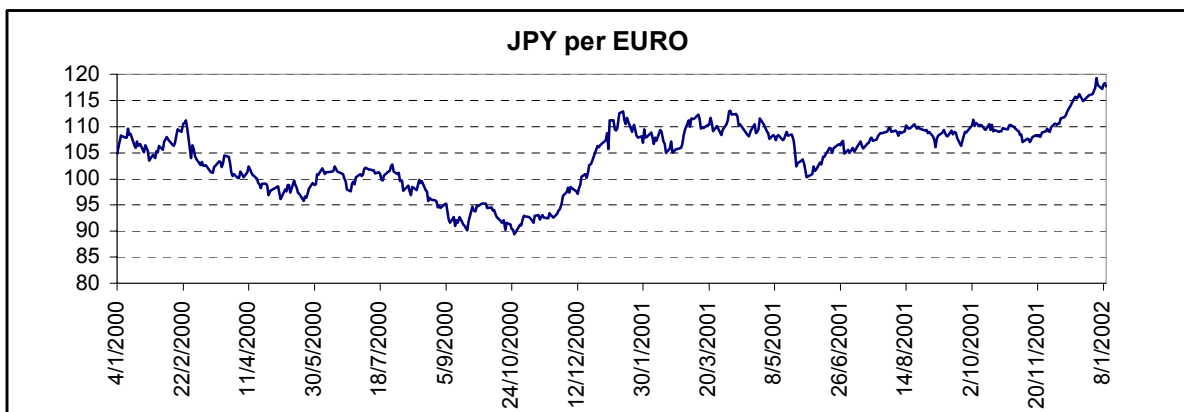
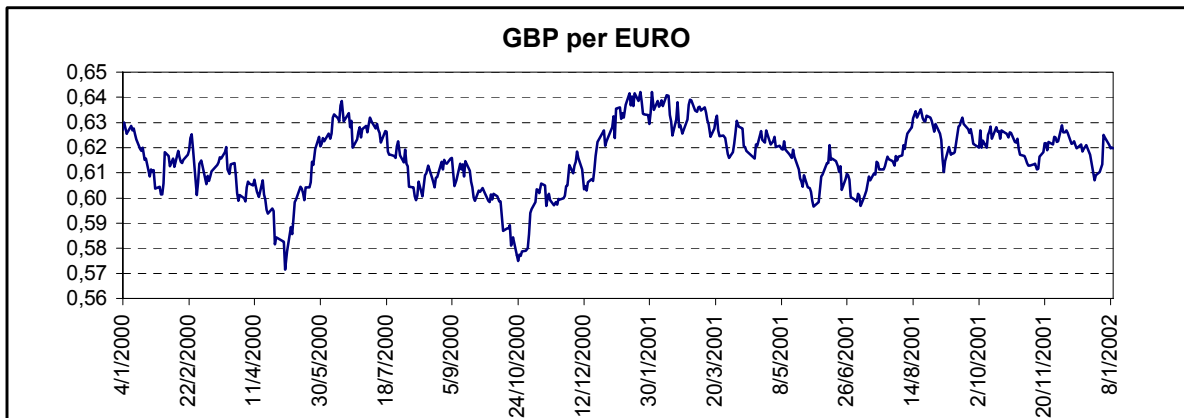
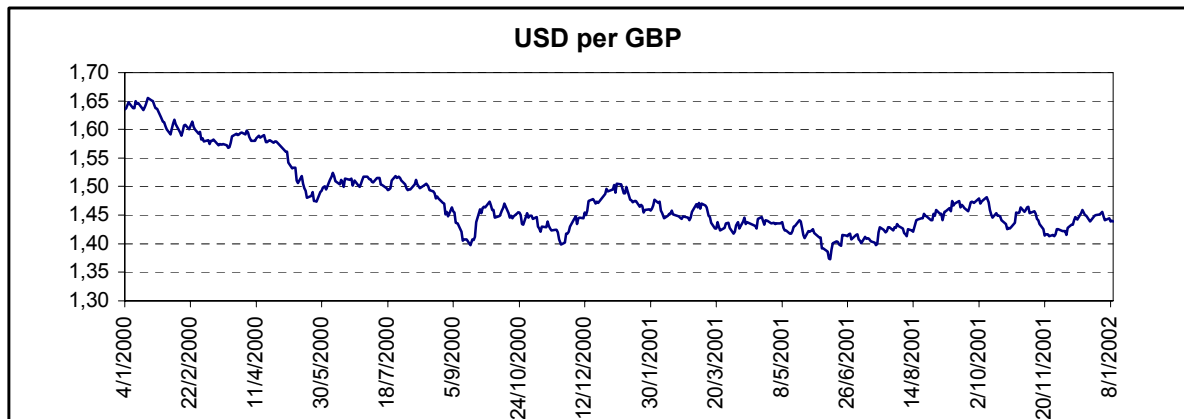
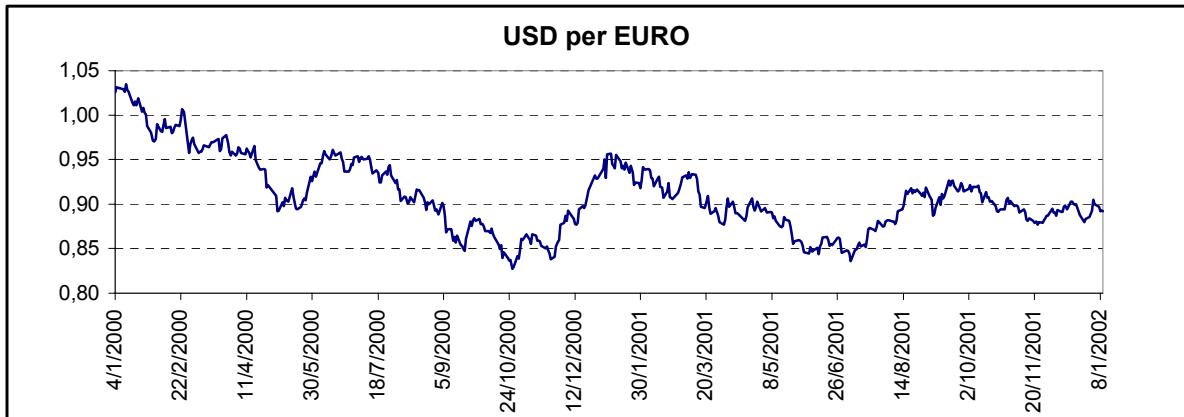
Κατά το μήνα Δεκέμβριο και μέχρι τις δέκα πρώτες μέρες του Ιανουαρίου η στερλίνα κατέγραψε μια ανοδική πορεία έναντι των άλλων κυριότερων διεθνών νομισμάτων, λόγω κυρίως της συνεχιζόμενης καλής πορείας της οικονομίας όσο και των ευοίωνων προοπτικών της, ιδιαίτερα σε σχέση με τις οικονομίες των ΗΠΑ, της Ευρωζώνης και της Ιαπωνίας. Σημειώνεται ότι ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην πορεία της οικονομίας του

Ηνωμένου Βασιλείου, διαδραματίζει ο δυναμισμός της εγχώριας κατανάλωσης. Ακριβώς αντίθετη εικόνα αντικατοπτρίζει για την Ιαπωνία η πορεία του γεν το οποίο κατά την πιο πάνω περίοδο αποδυναμώθηκε κατά 7% περίπου έναντι του δολαρίου. Τα προβλήματα στην ιαπωνική οικονομία συνεχίζουν να συσσωρεύονται δημιουργώντας ένα πολύ αρνητικό κλίμα για τις προοπτικές της χώρας και εμπεδώνοντας την άποψη ότι η υποτίμηση του γεν ήταν αναπόφευκτη και αποδεκτή από τις Αρχές της χώρας.

Μια γενική εικόνα για τις διακυμάνσεις στις διεθνείς συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά το πρόσφατο παρελθόν, μέχρι τις 10 Ιανουαρίου 2002, παρουσιάζεται στο διάγραμμα 1.

Διάγραμμα 1

Διεθνείς Συναλλαγματικές Ισοτιμίες
4/1/2000 - 10/01/2002

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι εκτιμήσεις μεγάλου αριθμού διεθνώς αναγνωρισμένων και έγκυρων χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων για την πορεία των διεθνών συναλλαγματικών ισοτιμιών στο σύντομο μέλλον, όπως καταγράφονται από δημοσκόπηση του Reuters. Σύμφωνα με τον

πίνακα 3, οι αγορές αναμένουν ότι το ευρώ θα ενδυναμωθεί οριακά έναντι του δολαρίου και της στερλίνας μέχρι το τέλος του 2002, ενώ το γεν δεν αναμένεται να δείξει σημάδια ανάκαμψης έναντι των άλλων νομισμάτων, ως αποτέλεσμα των σοβαρών προβλημάτων που εξακολουθούν να ταλανίζουν την οικονομία της Ιαπωνίας.

Πίνακας 3

Προσδοκίες διεθνών αγορών για συναλλαγματικές ισοτιμίες Μηνιαία Δημοσκόπηση των Reuters

(Ιανουάριος 2002)

Νόμισμα	Στατιστικά στοιχεία	Προσδοκίες για συναλλαγματικές Ισοτιμίες			
		1 μήνας	3 μήνες	6 μήνες	12 μήνες
Δολάρια ανά Ευρώ	Μέσος όρος	0,89	0,90	0,91	0,92
	Ελάχιστη τιμή	0,86	0,83	0,80	0,80
	Μέγιστη τιμή	0,92	0,96	0,98	1,03
	Αριθμός παρατηρήσεων	47	47	46	47
Δολάρια ανά Στερλίνα	Μέσος όρος	1,44	1,45	1,45	1,44
	Ελάχιστη τιμή	1,42	1,37	1,33	1,25
	Μέγιστη τιμή	1,47	1,53	1,51	1,55
	Αριθμός παρατηρήσεων	43	45	44	45
Γεν ανά Δολάριο	Μέσος όρος	132	133	133	132
	Ελάχιστη τιμή	127	125	122	117
	Μέγιστη τιμή	138	140	145	145
	Αριθμός παρατηρήσεων	45	47	45	47
Στερλίνες ανά ευρώ	Μέσος όρος	0,62	0,62	0,63	0,64
	Ελάχιστη τιμή	0,60	0,58	0,57	0,55
	Μέγιστη τιμή	0,63	0,67	0,65	0,67

Πηγή: Reuters. Η δημοσκόπηση διεξήχθη κατά την περίοδο 7-9 Ιανουαρίου, 2002.

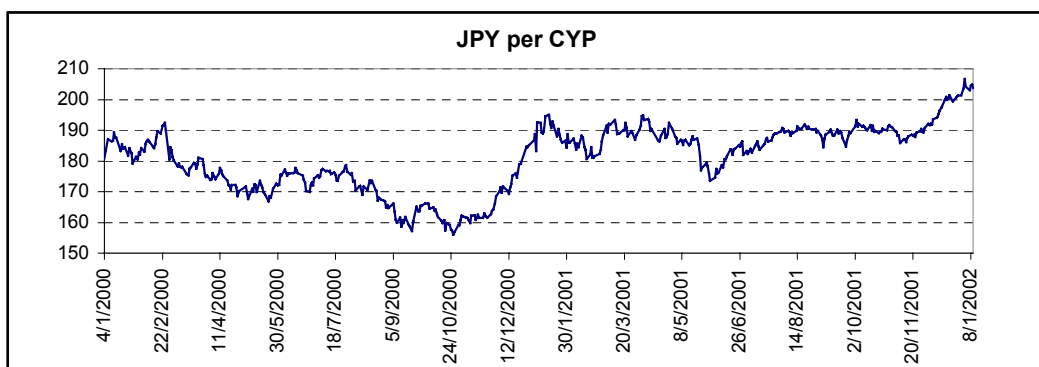
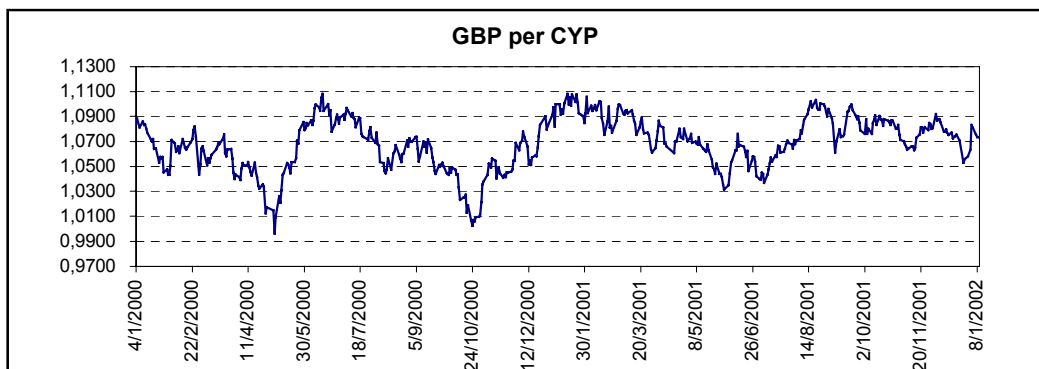
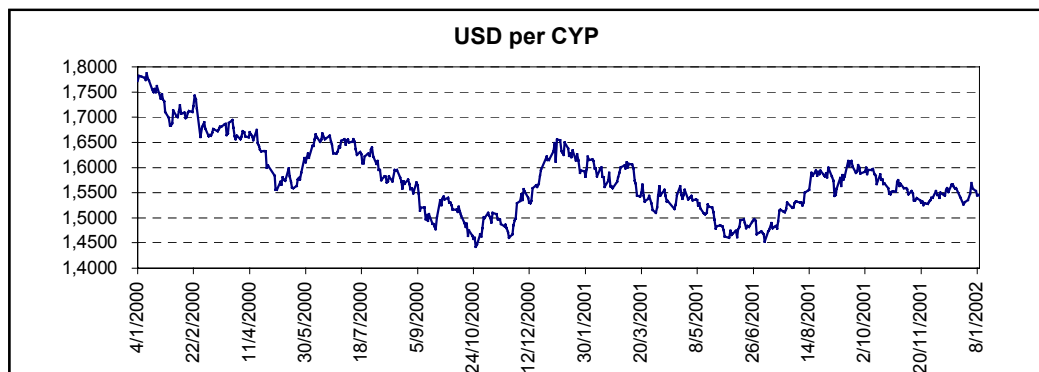
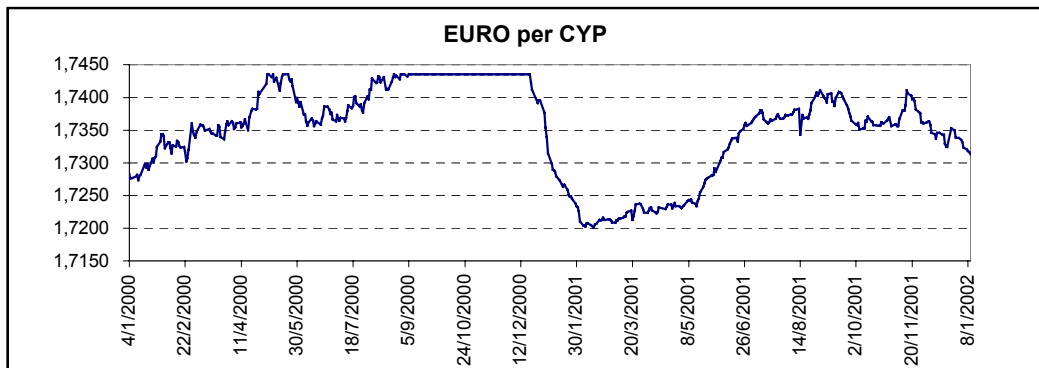
Κυπριακή λίρα

Το κυπριακό νόμισμα το μήνα Δεκέμβριο του 2001 και τις πρώτες 10 μέρες του Ιανουαρίου 2002 κατέγραψε οριακή αποδυνάμωση έναντι του ευρώ, φθάνοντας τα 1,7362 ευρώ στις 10 Ιανουαρίου 2002 (μέση τιμή fixing) σε σχέση με 1,7415 που ίσχυε στις 3 Δεκεμβρίου 2001. Αντικατοπτρίζοντας τις διακυμάνσεις των διεθνών νομισμάτων κατά την πρόσφατη περίοδο, η κυπριακή λίρα το

Δεκέμβριο αποδυναμώθηκε μερικώς έναντι της αγγλικής στερλίνας, ενδυναμώθηκε σημαντικά έναντι του γεν και σημείωσε οριακές διακυμάνσεις έναντι του δολαρίου. Οι πρόσφατες συναλλαγματικές διακυμάνσεις της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, δολαρίου, στερλίνας και γεν παρουσιάζονται συνοπτικά στα πιο κάτω διαγράμματα.

Διάγραμμα 2

Συναλλαγματικές Ισοτιμίες έναντι της Κυπριακής Λίρας 4/1/2000 - 10/01/2002

Όσον αφορά την εγχώρια αγορά συναλλάγματος, τα συνοπτικά αποτελέσματα των συνεδριάσεων καθορισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών fixing που διεξήχθησαν μέχρι τις 10.1.2002, με βάση την ημερομηνία συναλλαγής (transaction date), παρουσιάζονται στον πίνακα 4. Όπως φαίνεται στον εν λόγω πίνακα, η Κεντρική Τράπεζα κατά τη διάρκεια, των συνεδριάσεων του έτους 2001 απορρόφησε ξένο συνάλλαγμα από το τραπεζικό σύστημα, αξίας £499,05 εκ. λιρών Κύπρου, ενώ κατά τις πρώτες δέκα μέρες του 2002 καταγράφηκαν εκροές ξένου συναλλάγματος ύψους £9,09 εκ. Σημειώνεται ότι οι συναλλαγματικές εκροές που καταγράφηκαν στις συνεδριάσεις fixing ξεκίνησαν από το μήνα Δεκέμβριο 2001 και οφείλονται τόσο στη διατήρηση της υποτονικότητας του δανεισμού των

Κυπρίων σε ξένο συνάλλαγμα όσο και σε εποχιακούς παράγοντες.

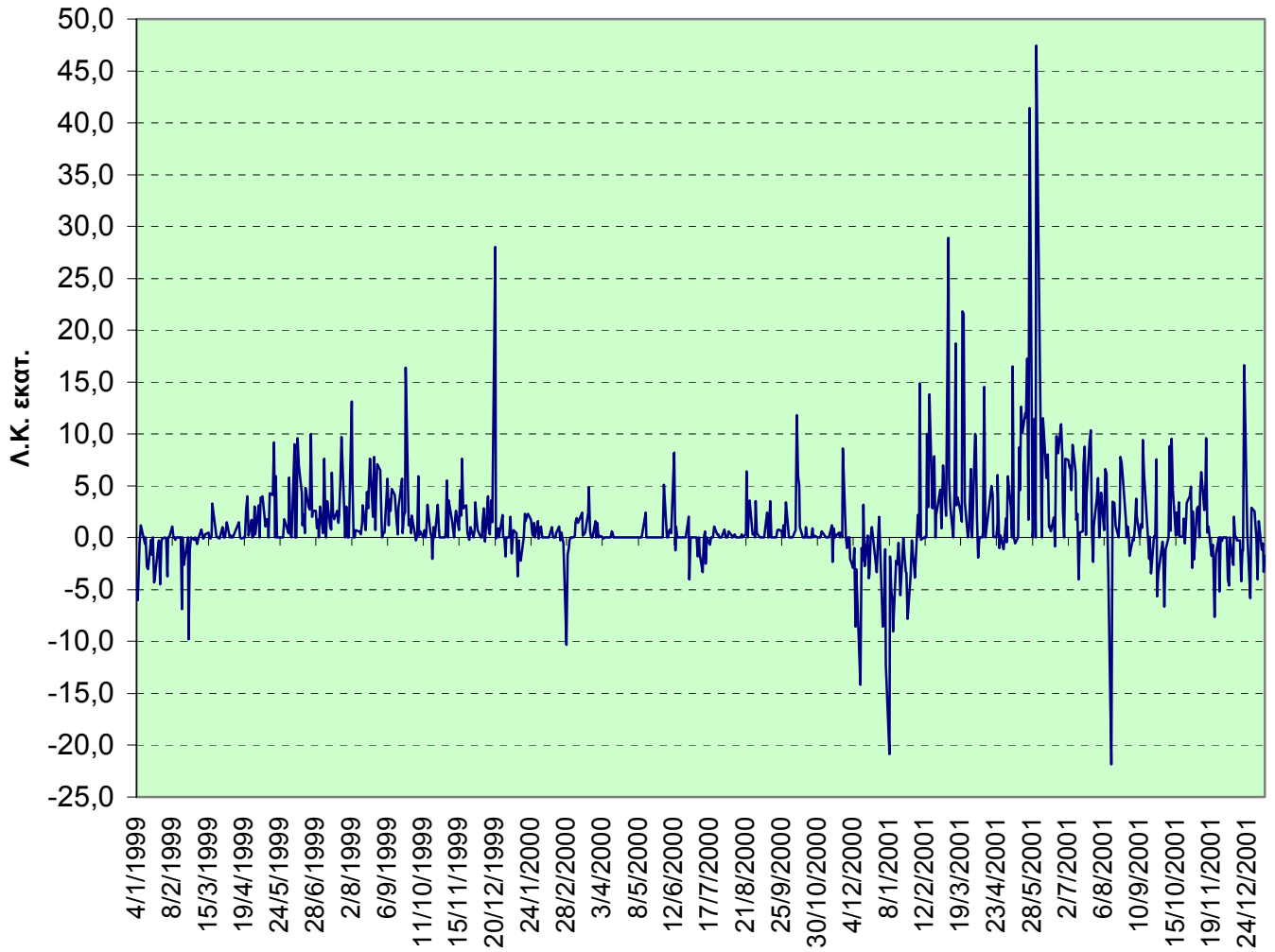
Συνολικά, συμπεριλαμβανόμενων των παρεμβάσεων και άλλων πράξεων στη διατραπεζική αγορά (συγκεκριμένα, εκτέλεση προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος) η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε από το τραπεζικό σύστημα από τις 2.1.2001 μέχρι τις 10.1.2002 ξένο συνάλλαγμα αξίας £654,2 εκ. λιρών. Σημειώνεται ότι πέραν του 50% αυτών των εισροών αποτελούν δανεισμό Κυπρίων πολιτών σε ξένο συνάλλαγμα, κυρίως ευρώ, από εγχώριες εμπορικές τράπεζες. Οι συνολικές αγοραπωλησίες συναλλάγματος της Κεντρικής Τράπεζας με τις εγχώριες τράπεζες σε ημερήσια βάση από το 1999 και εντεύθεν φαίνονται στο διάγραμμα 3.

Πίνακας 4

Συνοπτικά Αποτελέσματα Συνεδριάσεων Καθορισμού Συναλλαγματικών Ισοτιμιών Fixing							
Μήνας	Μέση τιμή Fixing Ξένα νομίσματα προς Λ.Κ. (τελευταία ημέρα της περιόδου)			Αγορές(+)/Πωλήσεις(-) ξένου συναλλάγματος από την Κεντρική Τράπεζα (με βάση την ημερομηνία συναλλαγής)			
	Ευρώ	Δολάριο	Στερλίνα	Σε εκ. ξένου συναλλάγματος			Σε εκ. Λίρες Κ.
2001	Ευρώ	Δολάριο	Στερλίνα	Ευρώ	Δολάριο	Στερλίνα	
Ιανουάριος	1,7278	1,6060	1,0983	-169,80	-9,55	-7,00	-110,17
Φεβρουάριος	1,7264	1,5916	1,1016	49,25	-0,20	1,20	29,51
Μάρτιος	1,7275	1,5209	1,0670	130,40	38,00	-0,10	99,37
Απρίλιος	1,7283	1,5369	1,0713	81,25	-5,30	0,00	43,59
Μάιος	1,7338	1,4716	1,0382	233,25	5,30	0,00	138,17
Ιούνιος	1,7413	1,4743	1,0490	250,00	-1,00	0,00	143,20
Ιούλιος	1,7425	1,5265	1,0712	148,25	0,00	0,02	85,11
Αύγουστος	1,7455	1,5989	1,0962	39,45	0,00	0,00	22,58
Σεπτέμβριος	1,7411	1,5968	1,0852	0,75	9,50	5,30	11,28
Οκτώβριος	1,7414	1,5766	1,0833	15,90	15,50	10,28	28,46
Νοέμβριος	1,7414	1,5464	1,0861	-14,65	6,35	9,20	10,70
Δεκέμβριος	1,7387	1,5380	1,0622	-7,60	-3,05	3,50	-2,74
	Σύνολο 2001			756,95	65,55	22,40	499,05
2002							
Ιανουάριος	1,7362	1,5501	1,0726	-15,00	5,00	3,00	-9,09

Διάγραμμα 3

ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΓΧΩΡΙΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ 4/1/1999 - 10/01/2002

Σημείωση: Αγορές ξένου συναλλάγματος από την Κεντρική Τράπεζα εμφανίζονται με θετικό πρόσημο.

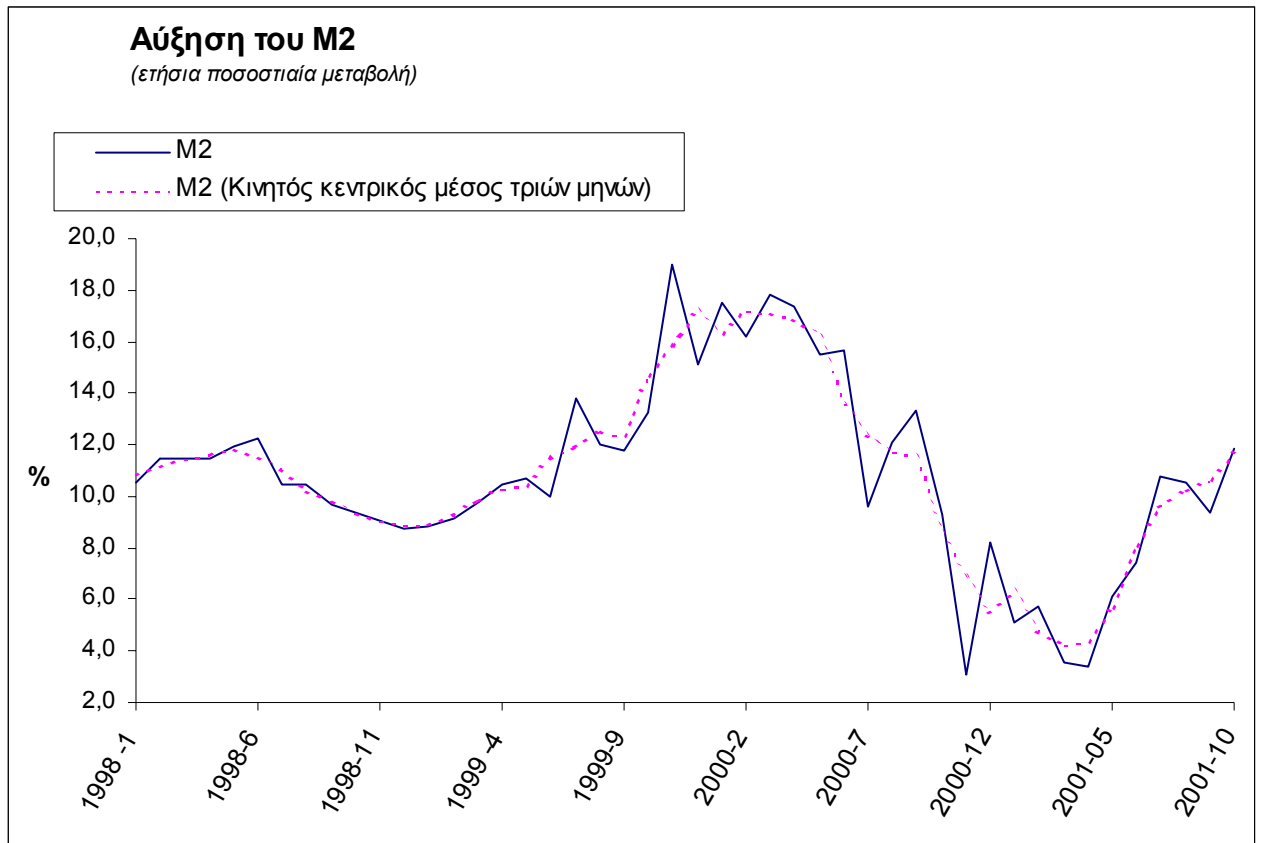
2.2 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ*

Υπό το φως των διεθνών εξελίξεων και λαμβάνοντας υπόψη ότι η παγκόσμια οικονομία πιθανό να οδεύει προς μία γρηγορότερη ανάκαμψη, η Κεντρική Τράπεζα στις 24 Δεκεμβρίου αποφάσισε να τηρήσει στάση αναμονής, διατηρώντας τα βασικά της επιτόκια αμετάβλητα. Η Κεντρική Τράπεζα στα πλαίσια της αντιπληθωριστικής της πολιτικής συνέχισε κατά τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο να παρεμβαίνει στην αγορά χρήματος μέσω δημοπρασιών αποδοχής καταθέσεων (depos)¹ απορροφώντας μέρος της πλεονασματικής ρευστότητας. Ταυτόχρονα, τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο παρατηρήθηκε επιβράδυνση στις συναλλαγματικές εισροές.

* Τα νομισματικά μεγέθη αναφέρονται σε όλα τα τραπεζικά ιδρύματα (all banks) δηλ. συμπεριλαμβάνουν την Τράπεζα Αναπτύξεως, την Κτηματική Τράπεζα Κύπρου και τον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης.

¹ Η διαφορά μεταξύ reverse repos και depos είναι ότι στη δεύτερη περίπτωση δεν γίνεται αγοραπωλησία τίτλων του δημοσίου ενώ η διάρκεια τους δυνατό να υπερβαίνει τις 15 μέρες.

Διάγραμμα 4

Πίνακας 5

Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή (%)	1997	1998	1999	2000	2000 Νοε.	2001 Οκτ.	2001 Νοε.
M1 (Πρωτογενής Ρευστότητα)	8,2	3,6	41,9	3,8	-8,6	-1,1	1,4
M2 (Συνολική Ρευστότητα)	10,7	8,8	15,1	8,2	3,1	11,9	13,6
Απαιτήσεις επί του ιδιωτικού τομέα	12,2	14,3	13,9	14,9	10,9	14,5	14,1

Η συνολική ρευστότητα σημείωσε περαιτέρω επιτάχυνση το μήνα Νοέμβριο με το ρυθμό επέκτασης να φθάνει στο 13,6% σε σύγκριση με 11,9% τον προηγούμενο μήνα, ενώ το Νοέμβριο του 2000 καταγράφηκε αύξηση της τάξης του 3,1%. Ο κινητός μέσος όρος τριών μηνών των ετήσιων ρυθμών αύξησης που καλύπτει την περίοδο από το Σεπτέμβριο μέχρι και το Νοέμβριο κατέγραψε μικρότερη επιτάχυνση, φτάνοντας το 11,6% σε σύγκριση με 10,6% κατά τη τριμηνία Αυγούστου – Οκτωβρίου.

Όπως φαίνεται στον πίνακα 6, στην επιτάχυνση του ετήσιου ρυθμού αύξησης της συνολικής προσφοράς χρήματος το Νοέμβριο, σε σχέση με αυτή του προηγούμενου μήνα, συνέδραμε κατά κύριο λόγο η επέκταση που παρατηρήθηκε στις πιστώσεις προς το δημόσιο τομέα. Πιο συγκεκριμένα, η αύξηση τους τελευταίους 12 μήνες μέχρι το μήνα Νοέμβριο στις πιστώσεις προς το δημόσιο τομέα σχεδόν διπλασιάστηκαν σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Για την ίδια περίοδο, η αύξηση στις πιστώσεις προς τον

ιδιωτικό τομέα έφτασε τα £877,8 εκ., σε σχέση με αυξήσεις του ύψους £898,9 εκ. τον προηγούμενο μήνα. Τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα παρουσίασαν αύξηση £132,4 εκ. σε σύγκριση με £230,5 τον Οκτώβριο.

Όπως προαναφέρθηκε, οι απαιτήσεις επί του ιδιωτικού τομέα επέδρασαν επεκτατικά στη συνολική προσφορά χρήματος. Συγκεκριμένα, σε ετήσιους ρυθμούς μεγέθυνσης οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα παρουσίασαν μικρή επιβράδυνση έναντι του προηγούμενου μήνα φθάνοντας το 14,1%, έναντι ρυθμού μεγέθυνσης 14,5% το μήνα Οκτώβριο και 10,9% που σημειώθηκε το Νοέμβριο του προηγούμενου χρόνου. Σύμφωνα με τον τριμηνιαίο κινητό μέσο όρο (πλαίσιο 1) η πιστωτική επέκταση ήταν 14,2% την περίοδο Σεπτεμβρίου – Νοεμβρίου, σε σύγκριση με 14,3% την περίοδο Αυγούστου - Οκτωβρίου. Αναγόμενη σε ετήσια βάση και προσαρμοσμένη για εποχικότητα η πιστωτική επέκταση των έντεκα πρώτων μηνών έφτασε το 14,6% συγκρινόμενη με 15,5% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Σε απόλυτους όρους, η τραπεζική χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου αυξήθηκε κατά £605,6 εκ. και με βάση τη μέθοδο κατανομής (πλαίσιο 1) υπερβαίνει την τιμή αναφοράς περίπου κατά £205 εκ. το Νοέμβριο έναντι διαφοράς £226 εκ. περίπου τον Οκτώβριο.

Η παραχώρηση δανείων σε ξένο συνάλλαγμα παρουσίασε περαιτέρω κάμψη το Νοέμβριο², φτάνοντας τα £7,3 εκ., σε σύγκριση με £10,8 εκ. το μήνα Οκτώβριο. Το μερίδιο όμως των πιστώσεων

² Σημειώνεται ότι τα αναφερόμενα μεγέθη περιλαμβάνουν μόνο τις χορηγίες των δανείων που παραχωρήθηκαν από όλα τα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα (all banks). Ο δανεισμός από τράπεζες του εξωτερικού σε Κύπριους σύμφωνα με τα στοιχεία που

σε ξένο νόμισμα στις συνολικές πιστώσεις παρέμεινε περίπου σταθερό αφού το Νοέμβριο έφθασε το 10% από το 9,9% του προηγούμενου μήνα. Η κάμψη στο ξένο δανεισμό σε σύγκριση με τους μήνες Φεβρουάριο- Σεπτέμβριο, φαίνεται να συνεχίζεται και το Δεκέμβριο αφού τα διαθέσιμα στοιχεία μέχρι τις 28 Δεκεμβρίου φέρουν το ύψος του ξένου δανεισμού στα £11,6 εκ.

Το ευρώ φαίνεται να συνεχίζει να κυριαρχεί στις προτιμήσεις των δανειζομένων σε ξένο συνάλλαγμα αφού σύμφωνα με τα στοιχεία του μακροπρόθεσμου δανεισμού για την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου το 82% των χορηγήσεων σε ξένο νόμισμα παραχωρήθηκε σ' αυτό το νόμισμα. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, πέραν του 53% των δανείων σε ξένο συνάλλαγμα χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενων υποχρεώσεων ενώ το 40% των δανείων καταμετρήθηκε ισομερώς στις κατασκευές στην Κύπρο και στην αγορά πάγιου εξοπλισμού³.

Η αύξηση των πιστώσεων σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία που καλύπτουν την περίοδο 1 Ιανουαρίου – 28 Δεκεμβρίου ανήλθε στα £643,9 εκ., σε σύγκριση με £778,2 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου, ενώ την ίδια περίοδο το ύψος των δανείων σε ξένο συνάλλαγμα έφθασε στα £351,5 εκ. Ο ρυθμός αύξησης των δανείων προς τον ιδιωτικό τομέα για ολόκληρο το έτος υπολογίζεται γύρω στο 13,4% έναντι αύξησης 14,9% τον προηγούμενο χρόνο⁴.

υποβάλλονται για το μακροπρόθεσμο δανεισμό κυμαινόταν σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

³ Αποπληρωμή υφιστάμενων υποχρεώσεων αναφέρεται τόσο σε υφιστάμενα δάνεια σε λίρες Κύπρου όσο και τη μετατροπή υφιστάμενων ξένων δανείων σε άλλο νόμισμα.

⁴ Οι αντίστοιχες αυξήσεις τα προηγούμενα χρόνια είναι 13,9, 14,3 και 12,2 για το 1999, 1998, και 1997, αντίστοιχα..

Πίνακας 6

Παράγοντες που Επηρεάζουν τη Συνολική Ρευστότητα (Factors Affecting Total Liquidity - All Banks) (£ χιλιάδες)					
	Μεταβολή				
	Νοέμβριος 2001	Ιανουάριος-Νοέμβριος		Οκτώβριος	Νοέμβριος
		2000	2001	2000/2001	2000/2001
Καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα (Foreign Assets (Net))	56.263	91.732	222.209	230.463	132.421
Πιστώσεις προς τον Ιδιωτικό Τομέα (Claims on Private Sector)	16.117	571.834	605.619	898.925	877.778
Πιστώσεις προς τον Δημόσιο Τομέα (Claims on Public Sector)	56.929	-111.647	133.048	126.700	251.714
Αταξινόμητα Στοιχεία (Unclassified Items)	-86.915	-378.118	-446.208	-530.677	-437.580
Συνολική Ρευστότητα (M2) (Total Liquidity)	42.394	173.801	514.668	725.411	824.333
Πρωτογενής Ρευστότητα (M1) (Money Supply)	5.481	-71.723	-97.573	-11.078	13.352
Νόμισμα σε Κυκλοφορία (Currency in circulation)	3.385	-18.957	642	23.659	39.290
Καταθέσεις Όψεως (Demand Deposits)	2.096	-52.766	-98.215	-34.737	-25.938
Δευτερογενής Ρευστότητα (Quasi-Money)	36.913	245.524	612.241	736.489	810.981

Πίνακας 7

Μεταβολή - 2001	Ιαν.	Μαρ.	Ιουν.	Σεπ.	Οκτ.	Νοε.
Δάνεια σε ξένο νόμισμα (€εκ.)	9,2	55,4	42,4	26,4	10,8	7,3
Συνολικές Πιστώσεις (€εκ.)	59,7	135,7	205,3	99,5	-48,0	16,1

	1997	1998	1999	2000	2001 (Οκτ.)	2001 (Νοε.)
Δάνεια σε ξένο νόμισμα (€εκ.)	158,7	246,0	355,2	373,5	705,0	712,3
Σύνολο Πιστώσεων (€εκ.)	4358,4	4982,7	5673,5	6517,5	7107,0	7123,1
%	3,6	4,9	6,3	5,7	9,9	10,0

Πλαίσιο 1

Παρακολούθηση πιστωτικής επέκτασης

Σύμφωνα με το οικονομικό πρόγραμμα (Financial Programme) ως τιμή αναφοράς για την πιστωτική επέκταση το 2001 καθορίστηκε το 11% για ολόκληρο το χρόνο. Επίτευξη της τιμής αναφοράς θα σημαίνει ότι οι πιστώσεις το 2001, ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π., θα ανεβούν στο 132% από 119% το 2000*.

Πιστώσεις ως % του Α.Εγχ.Π.					
	1997	1998	1999	2000	2001
ΠΙ/Α.Εγχ.Π.	100%	106%	113%	119%	132%

Η συνεχής διεύρυνση των πιστώσεων ως ποσοστού του Α.Εγχ.Π. δημιουργεί εύλογες ανησυχίες για τη διατηρησιμότητα (sustainability) μιας τέτοιας πολιτικής και κατ'επέκταση η τιμή αναφοράς του 11% για τις πιστώσεις θα πρέπει τουλάχιστο να τηρηθεί. Επομένως, είναι απαραίτητο να διαπιστώνεται εάν η πορεία της πιστωτικής επέκτασης σε κάθε χρονική περίοδο βρίσκεται εντός ή εκτός της τιμής αναφοράς. Για να απαντηθεί το πιο πάνω ερώτημα εξετάζονται τρεις μέθοδοι:

(1) Αναγωγή σε ετήσιους όρους (annualised)

Ο ρυθμός αύξησης των πιστώσεων που παρατηρείται σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή ανάγεται σε ολόκληρο το έτος (annualised) δηλαδή εάν συνεχίσει η πιστωτική επέκταση να διευρύνεται με τον ίδιο ρυθμό που θα καταλήξει για ολόκληρο το έτος.

Για παράδειγμα η πιστωτική επέκταση σε απόλυτα μεγέθη από τα τέλη Δεκεμβρίου 2000 μέχρι το τέλος Νοεμβρίου 2001 ήταν της τάξης των £605,6 εκ. Αυτή η απόλυτη μεταβολή μεταφραζόμενη σε ρυθμό αύξησης σε ετήσια βάση προσαρμοσμένη για εποχικότητα δίνει:

Ετήσια Βάση (εποχικά διορθωμένη**)	Τιμή αναφοράς
14,6%	11%

(2) 12μηνος ρυθμός αύξησης

Η τιμή αναφοράς του 11% καθορίστηκε ως η αύξηση των πιστώσεων από Δεκέμβριο σε Δεκέμβριο. Οπότε θα ήταν λογικό να υποθέσουμε ότι ο κάθε μήνας έναντι του αντίστοιχου μήνα του προηγούμενου χρόνου θα πρέπει να παρουσιάζει ρυθμό αύξησης μικρότερο ή ίσο της τιμής αναφοράς ώστε η πιστωτική επέκταση στο τέλος του έτους να παραμείνει εντός των καθορισμένων πλαισίων. Με βάση τη μέθοδο αυτή ο 12μηνος ρυθμός επέκτασης των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα το Νοέμβριο είναι:

* Εάν συνυπολογισθεί και η χορήγηση πιστώσεων από τα συνεργατικά τότε οι συνολικές πιστώσεις ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π. διαφοροποιούνται ως 138,7% το 1997, 145,0% το 1998, 154,6% το 1999 και 158,1% το 2000.

	12 μήνες	Τιμή Αναφοράς
	14,1%	11,0%
Κινητός Μέσος όρος	14,2%	

Η μέθοδος αυτή παρουσιάζει το πρόβλημα βάσης (base effect) δηλ. τα στοιχεία δυνατό να είναι παραπλανητικά εάν ο μήνας βάσης για κάποιο λόγο παρουσιάζεται ασυνήθιστα ψηλός ή χαμηλός όπως στην υπό εξέταση περίπτωση ο Νοέμβριος του 2000. Για περιορισμό του προβλήματος η παρακολούθηση του εν λόγω μεγέθους δέον όπως συμπληρώνεται με τη μέθοδο των κινητών μέσων (moving average).

(3) Μέθοδος κατανομής

Η Κεντρική Τράπεζα υπολόγισε ότι οι πιστώσεις θα μπορούσαν να διευρυνθούν μέχρι £717 εκ. και να φτάσουν τα £7234 εκ. στο τέλος του 2001. Το ποσό αυτό (τιμή αναφοράς) δυνατό να κατανεμηθεί μέσα στους μήνες του 2001 σύμφωνα με την εποχικότητα των προηγούμενων ετών. Η όλη παρακολούθηση δυνατό να γίνεται με τον ακόλουθο πίνακα όπου η πρώτη γραμμή παρουσιάζει την κατανομή των πιστώσεων σύμφωνα με την τιμή αναφοράς και η δεύτερη γραμμή τη μέχρι σήμερα πραγματοποιηθείσα πιστωτική επέκταση. Όπως φαίνεται από τον πίνακα η μέχρι σήμερα πιστωτική επέκταση υπερβαίνει την τιμή αναφοράς.

Πίνακας Τραπεζικής Χρηματοδότησης
(£εκ.)

	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπτ.	Οκτ.	Νοεμ.	Δεκ.
Τιμή Αναφοράς	6531	6595	6682	6701	6725	6796	6812	6786	6844	6881	6918	7234
Πραγματική	6577,1	6636,5	6772,2	6809,0	6869,3	7074,5	7067,3	7055,5	7155,0	7107,0	7123,1	

* Η πιστωτική επέκταση συμπεριλαμβάνει όλα τα τραπεζικά ιδρύματα (all banks)

** Ο υπολογισμός της εποχικότητας έγινε με τη μέθοδο X11 και περιέλαβε μια περίοδο 15 χρόνων. Επειδή δυνατό να διαφοροποιήθηκε μέσα στα χρόνια το εποχικό πρότυπο των τραπεζών λήφθηκε επίσης υπόψη το ποσοστό πιστώσεων που παραχωρήθηκε κάθε μήνα τα τελευταία 6 χρόνια.

Χρηματαγορά

Στην αγορά χρήματος συνέχισαν τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο να επικρατούν συνθήκες πλεονασματικής ρευστότητας παρά την κάμψη στις συναλλαγματικές ροές. Συγκεκριμένα, το μήνα Νοέμβριο καταγράφηκαν εισροές αξίας £16,4 εκ., ενώ το μήνα Δεκέμβριο οι καθαρές εισροές ξένου συναλλάγματος μειώθηκαν σε £0,4 εκ.

Η Κεντρική Τράπεζα, για να διατηρήσει τα επιτόκια συμβατά με την αντιπληθωριστική πολιτική της, παρενέβηκε στην αγορά χρήματος μέσω δημοπρασιών (depos). Ειδικότερα, το μήνα Νοέμβριο η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε σε δύο δημοπρασίες συνολική ρευστότητα £240,0 εκ. με μέσο επιτόκιο 3,88%, ενώ το Δεκέμβριο σε ίσο αριθμό δημοπρασιών απορροφήθηκε ρευστότητα αξίας £216,0 εκ. με μέσο επιτόκιο 3,75%. Μέρος της υπερβάλλουσας τραπεζικής ρευστότητας κατά το μήνα Δεκέμβριο διοχετεύτηκε σε τίτλους δημοσίου των οποίων οι καθαρές πωλήσεις ανήλθαν στα £21,8 εκ., ενώ το μήνα Νοέμβριο η απορρόφηση τραπεζικής ρευστότητας ήταν ασήμαντη, της τάξης του £0,1 εκ.

Η μείωση στα βασικά επιτόκια το Νοέμβριο είχε ως αποτέλεσμα το μέσο επιτόκιο της διατραπεζικής αγοράς μιας νύκτας να κυμαίνεται το μήνα Νοέμβριο και Δεκέμβριο κάτω από το 4%, ενώ για ολόκληρο το έτος μειώθηκε στο 4,93% έναντι μέσης τιμής 5,96% τον προηγούμενο χρόνο. Στον πίνακα 8 εμφανίζονται οι αποδόσεις ορισμένων τίτλων του δημοσίου, όπως τα γραμμάτια 13 και 52 εβδομάδων και τα δεκαετή χρεόγραφα, να είναι ψηλότερες από τις αντίστοιχες αποδόσεις του 2000. Αυτό αποδίδεται στο γεγονός ότι οι

δανειακές ανάγκες της Κυβέρνησης από το εσωτερικό ικανοποιήθηκαν ως επί το πλείστο το πρώτο εξάμηνο του έτους, με αποτέλεσμα οι διαμορφωθείσες αποδόσεις των εν λόγω τίτλων για το 2001 να μην αντανάκλουν σε μεγάλο βαθμό τις μειώσεις των επιτοκίων που έλαβαν χώρα το δεύτερο εξάμηνο του έτους. Αξίζει να σημειωθεί ότι μετά από έξη μήνες χωρίς αποδοχή προσφορών, στην πρώτη δημοπρασία τριμηνιαίων γραμματίων του 2002 η μέση απόδοση των προσφορών που έγιναν αποδεκτές μειώθηκε στο 4,00%, σε σύγκριση με απόδοση 5,49% τον Ιούνιο του 2001, αντικατοπτρίζοντας πλήρως τις μειώσεις των βασικών επιτοκίων.

Παρόμοια εικόνα επικράτησε και στα μονοετή γραμμάτια του δημοσίου. Συγκεκριμένα, ενώ η μέση ετήσια απόδοση το 2001 φτάνει το 6,35% σε σύγκριση με 6,21% το 2000, στην πρώτη δημοπρασία του 2002 η μέση απόδοση μειώθηκε στο 4,25% από 5,50% στη δημοπρασία της 12^{ης} Σεπτεμβρίου που έγιναν αποδεκτές προσφορές και 6,10% που ίσχυε στη δημοπρασία της 8^{ης} Αυγούστου.

Στις μοναδικές δύο δημοπρασίες του 2001 μακροπρόθεσμων τίτλων διετούς και πενταετούς διάρκειας που έγιναν αποδεκτές προσφορές, μετά την τελευταία μείωση επιτοκίων, η απόδοση των εν λόγω τίτλων παρουσίασε σημαντική πτώση. Συγκεκριμένα, στη δημοπρασία της 11 Δεκεμβρίου, η μέση απόδοση των διετών και πενταετών χρεογράφων διαμορφώθηκε στο 4,70% και 5,04% αντίστοιχα, σε σύγκριση με αντίστοιχες αποδόσεις 5,20% και 5,70% στη δημοπρασία της 26^{ης} Οκτωβρίου. Περαιτέρω πτώση παρουσίασαν οι πιο πάνω αποδόσεις στην πρώτη δημοπρασία του 2002 πέφτοντας

στο 4,55% και 5,0% για τα διετή και πενταετή χρεόγραφα αντίστοιχα. Στα δεκαετή χρεόγραφα δεν έγινε αποδεκτή καμιά προσφορά από τις 30 Ιουλίου, ενώ στις 26 Οκτωβρίου έγινε για πρώτη φορά δημοπρασία δεκαπενταετών χρεογράφων, ονομαστικής αξίας £4,1 εκ. και με απόδοση 6,47%.

Η μη αποδοχή προσφορών στα δεκαετή χρεόγραφα είχε αποτέλεσμα η απόκλιση στα μακροπρόθεσμα ονομαστικά επιτόκια από τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά να αυξηθεί σημαντικά το μήνα Οκτώβριο φτάνοντας τις 257 μ.β. σε σύγκριση με 246 μ.β. τον προηγούμενο μήνα. Ταυτόχρονα, η ψαλίδα μεταξύ των πραγματικών επιτοκίων της ευρωζώνης και των αντίστοιχων εγχώριων επιτοκίων διευρύνθηκε περαιτέρω λόγω της αποκλιμάκωσης του εγχώριου πληθωρισμού φτάνοντας τις 306 μ.β. τον Οκτώβριο έναντι διαφοράς 279 μ.β. το Σεπτέμβριο (πίνακας 9).

Διεθνή και Εγχώρια Επιτόκια

Όσον αφορά τα διεθνή επιτόκια, μπροστά σε μια

παγκόσμια ύφεση μια πλειάδα κεντρικών τραπεζών, συμπεριλαμβανόμενων της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (FED), της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), της Τράπεζα της Αγγλίας και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, μείωσαν το Νοέμβριο τα βασικά τους επιτόκια. Στη συνέχεια, μια σειρά βελτιωμένων οικονομικών δεικτών δημιούργησαν μια συγκρατημένη αισιοδοξία για γρηγορότερη οικονομική ανάκαμψη και απέτρεψαν περαιτέρω μειώσεις στα επιτόκια στις πλείστες χώρες. Πιο συγκεκριμένα, η μείωση των βασικών επιτοκίων στην Κύπρο κατά 0,5 ποσοστιαία μονάδα το Νοέμβριο ταυτόχρονα με την ισόποση μείωση των βασικών επιτοκίων από την ΕΚΤ (πίνακας 10) είχαν ως αποτέλεσμα το εύρος της ψαλίδας στα βασικά τους επιτόκια να παραμείνει στις 125 μ.β. για το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης και 25 μ.β. στο επιτόκιο καταθέσεων μιας νύκτας. Στις συνεδρίες του Δεκεμβρίου η ΕΚΤ και η Τράπεζα της Αγγλίας διατήρησαν τα επιτόκια τους αμετάβλητα ενώ το FED προχώρησε σε περαιτέρω μείωση κατά 25 μ.β.

Πίνακας 8

Επιτόκια (% ετησίως)	1998	1999	2000	2001	2000 Δεκ.	2001 Νοε.	2001 Δεκ.
Διατραπεζική αγορά (1 μέρα)	4,83	5,15	5,96	4,93	6,11	3,46	3,88
Repos	4,68	5,45	5,97	6,39			
Reverse Repos/Depos			4,44	4,59		3,88	3,75
Γραμμάτια δημοσίου (13 εβδομάδες)	5,50	5,54	5,75	6,00	6,01		
Γραμμάτια δημοσίου (52 εβδομάδες)	5,99	6,00	6,21	6,35	6,54		
Χρεόγραφα αναπτύξεως (2 χρόνια)			6,55	6,11			4,70
Χρεόγραφα αναπτύξεως (5 χρόνια)	6,95	7,27	7,45	6,96	7,54		5,04
Χρεόγραφα αναπτύξεως (10 χρόνια)	7,22	7,36	7,55	7,66	7,69		
Χρεόγραφα αναπτύξεως (15 χρόνια)				6,47			

Σημείωση: Αριθμητικός μέσος όρος των σταθμικών μέσων επιτοκίων της περιόδου

Πίνακας 9

Πληθωρισμός και Επιτόκια σε Ευρώπη και Κύπρο			
	Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	Μακροπρόθεσμα Επιτόκια	Μακροπρόθεσμα Πραγματικά Επιτόκια
	Οκτ. - Μέσος όρος τελευταίων 12 μηνών	Οκτ. - Μέσος όρος τελευταίων 12 μηνών	
Βέλγιο	2,70	5,30	2,60
Δανία	2,40	5,20	2,80
Γερμανία	2,60	4,90	2,30
Ελλάδα	3,80	5,50	1,70
Ισπανία	3,90	5,20	1,30
Γαλλία	1,90	5,10	3,20
Ιρλανδία	4,20	5,10	0,90
Ιταλία	2,70	5,30	2,60
Λουξεμβούργο	2,90	5,10	2,20
Ολλανδία	4,80	5,10	0,30
Αυστρία	2,40	5,20	2,80
Πορτογαλλία	4,40	5,30	0,90
Φιλανδία	2,80	5,20	2,40
Σουηδία	2,40	5,10	2,70
Ηνωμένο Βασίλειο	1,20	5,10	3,90
Ευρωζώνη	2,70	5,10	2,40
ΕΕ-15	2,50	5,10	2,60
Κύπρος	2,21	7,67	5,46

Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) σημείωσε περαιτέρω αύξηση το μήνα Νοέμβριο που συνοδεύτηκε και με αύξηση στον όγκο συναλλαγών σε σχέση με το μήνα Οκτώβριο. Συγκεκριμένα, την τελευταία μέρα του Νοεμβρίου, ο Γενικός Δείκτης Τιμών διαμορφώθηκε στις 138,4 μονάδες με ανώτατο σημείο κατά τη διάρκεια του μήνα τις 146,80 μονάδες σε σύγκριση με 119,5 μονάδες τον Οκτώβριο. Σε κλαδικό επίπεδο, όλοι οι επί

μέρους δείκτες, σημείωσαν άνοδο. Ο μέσος ημερήσιος όγκος μειώθηκε στα £10,6 εκ. σε σύγκριση με £3,9 εκ. τον προηγούμενο μήνα και ο μέσος ημερήσιος αριθμός συναλλαγών αυξήθηκε αντίστοιχα σε 7957 από 4143. Οι τίτλοι στους οποίους επικεντρώθηκε το μεγαλύτερο ποσοστό του μηνιαίου όγκου συναλλαγών ήταν στις μετοχές της Τράπεζας Κύπρου και της Λαϊκής Τράπεζας με ποσοστό 9,40% και 7,93% αντίστοιχα.

Πίνακας 10

ΒΑΣΙΚΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα		
<i>(3 Ιανουαρίου 2002)</i>	%	Δ*
Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos	3,25	-
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (Lombard)	4,25	-
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (Deposit facility)	2,25	-
Bank of England		
<i>(5 Δεκεμβρίου 2001)</i>	%	% Δ*
Repo Rate	4,00	-
Federal Reserve System		
<i>(11 Δεκεμβρίου 2001)</i>	%	% Δ*
Federal Funds Rate	1,75	-0,25
Discount Rate	1,25	-0,25
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου		
<i>(20 Δεκεμβρίου 2001)</i>	%	% Δ*
Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos	4,00	-
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (Lombard)	5,50	-
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (Deposit facility)	2,50	-

* Αλλαγή από τη προηγούμενη απόφαση.

Πίνακας 11

Ρευστότητα Τραπεζικού Συστήματος

(£ εκατ. , ημερήσιοι μέσοι όροι περιόδου)

περίοδος μηνιαία	Προσφορά ρευστότητας					Απορρόφηση ρευστότητας						Τρεχούμενοι λογαριασμοί πιστωτικών ιδρυμάτων	Νομισμα- τική βάση (6+7+9+12)
	Πράξεις νομισματικής πολιτικής												
	Καθαρό ενεργητικό σε χρυσό και συνάλ- λαγμα	Πράξεις κύριας αναχρημα- τοδότησης	Πράξεις πιο μακροπρό- θεσμης αναχρημα- τοδότησης	Διευκό- λυνση οριακής χρηματο- δότησης	Άλλες πράξεις	Διευκό- λυνση αποδοχής καταθέσεων	Πρόσθετες και ειδικές και Σ.Μ.Ε. καταθέσεις		Τραπεζο- γραμμάτια, νομίσματα σε κυκλο- φορία	Καταθέσεις κεντρικής κυβέρνησης (καθαρές)	Άλλοι παράγοντες απορρό- φησης ρευστότητας (καθαροί)		
	NFA	REPOS		LOMBARD	SWAP	OVERNIGHT	ADDITIONAL & SPECIAL & S.M.E. DEPOSITS	REV- REPOS & DEPOS	CUR. IN CIRCUL.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	MRA	12	13
Ιαν-00	960,6	0,0	0,0	0,0	0,0	88,8	0,0	0,0	333,3	-41,9	139,0	441,4	774,7
Φεβ-00	947,0	0,0	0,0	1,6	0,1	40,6	2,3	14,5	313,6	-27,3	174,6	430,4	746,3
Μαρ-00	931,1	57,5	0,0	7,6	4,3	3,2	5,3	0,0	315,0	68,8	171,4	436,8	757,2
Απρ-00	939,2	60,9	0,0	0,8	4,5	8,6	2,4	0,0	331,1	-6,1	226,6	442,9	776,4
Μαϊ-00	931,3	21,8	0,0	9,6	8,7	0,2	0,2	0,0	349,0	-53,2	232,4	442,8	792,0
Ιουν-00	987,8	0,0	0,0	17,3	4,0	1,1	0,6	0,0	354,2	-44,6	249,1	448,8	803,5
Ιουλ-00	998,1	0,0	0,0	20,3	2,0	0,1	0,0	0,0	363,3	14,7	123,0	519,3	882,6
Αυγ-00	1.006,0	0,0	0,0	11,5	1,8	0,5	1,7	0,0	365,1	50,6	92,9	508,5	875,3
Σεπ-00	1.028,0	0,0	0,0	4,0	0,4	3,7	0,5	0,0	358,6	48,2	112,1	509,3	868,4
Οκτ-00	1.018,1	0,0	0,0	18,6	4,3	0,3	0,0	0,0	354,7	-26,8	194,9	517,8	872,5
Νοε-00	1.056,5	0,0	0,0	6,3	1,8	3,7	0,0	0,0	341,5	9,8	199,8	509,8	851,2
Δεκ-00	1.007,1	0,0	0,0	18,9	1,1	4,1	0,5	0,0	353,8	-22,4	184,1	507,0	861,2
Ιαν-01	892,8	10,2	0,0	8,6	1,1	3,9	94,5	0,0	337,3	51,8	11,5	413,6	845,4
Φεβ-01	876,0	49,5	0,0	0,5	1,2	12,5	93,9	0,0	326,6	-6,4	75,0	425,7	846,1
Μαρ-01	991,4	16,3	0,0	5,0	1,0	2,9	93,0	0,0	328,7	40,0	122,9	426,9	848,6
Απρ-01	1.075,2	0,0	0,0	18,2	0,7	0,3	90,7	0,0	358,7	-14,1	208,8	449,6	899,4
Μαϊ-01	1.109,6	0,0	0,0	28,2	1,2	1,0	84,2	0,0	369,4	48,0	186,3	450,2	904,8
Ιουν-01	1.316,1	0,0	0,0	0,0	0,0	57,9	79,7	26,4	382,7	117,9	212,5	439,1	959,3
Ιουλ-01	1.379,0	0,0	0,0	1,2	0,0	9,2	79,6	92,0	393,8	148,5	205,8	451,1	933,8
Αυγ-01	1.333,2	0,0	0,0	0,5	0,0	39,3	79,6	58,6	393,9	114,1	190,8	457,2	970,2
Σεπ-01	1.359,6	0,0	0,0	0,0	0,0	58,7	79,6	94,8	386,0	78,1	200,6	461,8	986,1
Οκτ-01	1.358,1	0,0	0,0	2,3	0,1	19,4	79,6	104,7	384,3	47,3	260,7	464,5	947,8
Νοε-01	1.372,1	0,0	0,0	2,3	0,0	13,3	79,4	118,5	366,5	43,9	286,3	466,6	925,8
Δεκ-01	1.334,4	0,0	0,0	3,6	0,0	8,3	79,4	111,9	385,3	-1,3	286,4	468,1	941,1

2.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Οι τιμές κατά το μήνα Δεκέμβριο του 2001 σημείωσαν αύξηση της τάξης του 2,37% σε σύγκριση με 2,00% τον προηγούμενο μήνα. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, η αύξηση του πληθωρισμού οφείλεται κυρίως στην επιτάχυνση των τιμών των εγχώριων γεωργικών προϊόντων, ενώ μικρή επιτάχυνση σημειώθηκε επίσης και στις τιμές των βιομηχανικών μη

πετρελαιοειδών. Αντίθετα, οι τιμές των καυσίμων και του ηλεκτρισμού σημείωσαν σημαντική πτώση, όπως και τον προηγούμενο μήνα. Ο μέσος όρος πληθωρισμού για ολόκληρο το 2001 ανήλθε στο 1,97%, καταγράφοντας σημαντική επιβράδυνση σε σχέση με το προηγούμενο έτος, όπου έφθασε το 4,14%.

Πίνακας 12

		2000	2001	Δεκέμβριος 2000/1999	Νοέμβριος 2001/2000	Δεκέμβριος 2001/2000
	Σύνολο	4,14	1,97	3,49	2,00	2,37
A	Εγχώρια Προϊόντα	7,15	1,34	4,48	1,50	2,50
A.1	Γεωργικά	8,98	4,50	0,97	11,32	17,60
A.2	Βιομηχανικά	4,47	0,79	4,50	-0,64	-0,52
A.2.1	<i>Βιομηχ. μη πετρελαιοειδή</i>	<i>2,50</i>	<i>0,11</i>	<i>1,52</i>	<i>0,78</i>	<i>0,92</i>
A.2.2	<i>Καύσιμα και υγραέριο</i>	<i>14,86</i>	<i>3,99</i>	<i>19,63</i>	<i>-6,73</i>	<i>-6,73</i>
A.3	Ηλεκτρισμός και νερό	36,04	-2,66	15,96	-5,99	-11,45
B	Εισαγόμενα Προϊόντα	2,13	0,47	2,63	0,09	0,03
B.1	Μηχανοκίνητα οχήματα	3,78	0,55	3,50	-0,50	-0,59
B.2	Άλλα εισαγόμενα	0,93	0,41	1,98	0,52	0,49
Γ	Υπηρεσίες	2,52	3,35	3,01	3,47	3,48

Όσον αφορά στην κατηγορία των εγχώριων προϊόντων, η πιο σημαντική αλλαγή σε σχέση με το Νοέμβριο του 2001 είναι η προαναφερθείσα επιτάχυνση των τιμών των γεωργικών προϊόντων οι οποίες, κατά το Δεκέμβριο, σημείωσαν αύξηση της τάξης του 17,60%, σε σύγκριση με άνοδο κατά 11,32% που σημειώθηκε τον προηγούμενο μήνα. Σημειώνεται ότι οι σημαντικές αυξήσεις των τιμών των γεωργικών προϊόντων κατά το τελευταίο τρίμηνο οφείλονται εν μέρει σε καταστροφές φυτειών λαχανικών από άστατες καιρικές συνθήκες, που οδήγησαν στην κατακόρυφη αύξηση των τιμών των προϊόντων αυτών σε σχέση με τους προηγούμενους μήνες του έτους. Αξιοσημείωτη είναι επίσης η συνέχιση της πτώσης

της τιμής τόσο του ηλεκτρισμού όσο και των καυσίμων. Η μείωση στις τιμές των πετρελαιοειδών στην Κύπρο αντικατοπτρίζει κυρίως τις διεθνείς εξελίξεις στις αγορές πετρελαίου. Ενδεικτικά, ενώ οι τιμές του πετρελαίου (Brent) κατά το 2000 ανήλθαν κατά μέσο όρο στα \$28 το βαρέλι, το 2001 κυμαίνονταν γύρω στα \$24 το βαρέλι.

Οι τιμές των εισαγόμενων προϊόντων σημείωσαν επιβράδυνση κατά το Δεκέμβριο σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 0,03% σε σχέση με άνοδο κατά 0,09% και 2,63% που σημειώθηκαν αντίστοιχα τον Νοέμβριο του 2001 και το Δεκέμβριο του 2000.

Τέλος, οι τιμές των υπηρεσιών κατέγραψαν αύξηση της τάξης του 3,48%, σε σύγκριση με άνοδο 3,47% το Νοέμβριο του 2001 και 3,01% το Δεκέμβριο του 2000.

Σαν αποτέλεσμα των πιο πάνω πρόσφατων εξελίξεων του μηνός Δεκεμβρίου, ο πληθωρισμός κατά το 2001 διαμορφώθηκε στο 1,97%, διατηρώντας έτσι μια σημαντική επιβράδυνση σε σχέση με το 2000 όπου έφθασε στο 4,14%. Σημειώνεται ότι όλες οι κατηγορίες προϊόντων, εξαιρουμένων των υπηρεσιών, συνέβαλαν σε κάποιο βαθμό στην επιβράδυνση αυτή, ιδιαίτερα τα γεωργικά προϊόντα, τα πετρελαιοειδή και τα εισαγόμενα προϊόντα, κυρίως τα μηχανοκίνητα οχήματα. Εκτενέστερη ανάλυση των εξελίξεων στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά οικονομική κατηγορία παρουσιάζεται στους πίνακες 3 και 4 του παραρτήματος⁵.

Όσον αφορά το 2002, ο πληθωρισμός αναμένεται να κυμανθεί γύρω στο 2,0%, με 2,5% χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η επικείμενη αύξηση του συντελεστή του Φ.Π.Α. και άλλων έμμεσων φόρων κατά τη διάρκεια αυτού του χρόνου⁶. Η προκαταρκτική αυτή πρόβλεψη, που

⁵ Ο πίνακας 3 παρουσιάζει την ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή από το 1998 μέχρι το Δεκέμβριο του 2001, ενώ ο πίνακας 4 παρουσιάζει τις αντίστοιχες σταθμισμένες επιδράσεις των επιμέρους οικονομικών κατηγοριών πάνω στο συνολικό δείκτη για την ίδια περίοδο. Επιπρόσθετα, οι πίνακες 5 και 6 του επισυνημένου παραρτήματος παρουσιάζουν τις αντίστοιχες αναλύσεις των πρόσφατων εξελίξεων στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά κατηγορία προϊόντων.

⁶ Η επίδραση των φόρων αυτών πάνω στον πληθωρισμό σε ετήσια βάση, υπολογίζεται στις 2,0 μονάδες. Παρόλο που η επιβολή αυτών των φόρων κατά τη διάρκεια του 2002 θεωρείται πολύ πιθανή, εν τούτοις, αβέβαιη είναι η ακριβής χρονική στιγμή της επιβολής τους.

βασίζεται στο πλαίσιο ανάλυσης των τιμών κατά οικονομική κατηγορία, όπως παρουσιάζεται πιο πάνω⁷, υιοθετεί τις πιο κάτω υποθέσεις εργασίας:

- Οι διεθνείς τιμές πετρελαίου θα διατηρηθούν στο επίπεδο των \$22 το βαρέλι κατά τη διάρκεια του χρόνου, πρόβλεψη που με τα σημερινά δεδομένα μπορεί να θεωρηθεί σαν συντηρητική.
- Δεν θα σημειωθούν μεγάλες διακυμάνσεις της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, δολαρίου, στερλίνας και γεν.
- Οι τιμές των γεωργικών προϊόντων θα σημειώσουν την ίδια αύξηση όπως και το 2001, και τέλος,
- Η νομισματική πολιτική στην Κύπρο θα είναι προσαρμοστική στις διεθνείς εξελίξεις στο βαθμό που δεν επηρεάζει τη μακροοικονομική σταθερότητα.

Σημειώνεται ότι, όσο πιο έντονη αποδειχθεί η επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης της κυπριακής οικονομίας κατά το 2002, λόγω των διεθνών αρνητικών εξελίξεων, τόσο πιο πιθανή θα είναι η τάση για χαμηλότερο πληθωρισμό, και αντιστρόφως.

Για σκοπούς σύγκρισης, στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα τελευταία στοιχεία του πληθωρισμού για την Κύπρο, την Ευρωζώνη και μερικές άλλες σημαντικές χώρες καθώς και οι αντίστοιχες προβλέψεις για το 2002.

⁷ Τα συμπεράσματα αυτά υποστηρίζονται και από προκαταρκτικές οικονομετρικές αναλύσεις με αυτοπαλίνδρομα μοντέλα με τριμηνιαία στοιχεία για την περίοδο 1992(1)-2001(2).

Πίνακας 13

Πληθωρισμός:Κύπρος & Άλλες Χώρες			
Χώρα	Μεταβολή σε ετήσια βάση	Μήνας	Πρόβλεψη για το 2002 ¹
Κύπρος	2,4	Δεκ	2,2 ²
Ευρωζώνη	2,1	Νοεβ	1,5
Η.Π.Α.	1,9	Νοεβ	1,6
Μ.Βρετ.	0,9	Νοεβ	2,1
Γερμανία	1,7	Δεκ	1,2
Ιταλία	2,4	Νοεβ	1,6
Δανία	1,9	Νοεβ	1,9
Γαλλία	1,2	Νοεβ	1,2
Αυστρία	2,0	Νοεβ	1,5
Βέλγιο	2,2	Δεκ	1,6
Ισπανία	2,7	Νοεβ	2,3
Σουηδία	2,7	Νοεβ	1,9
Ελβετία	0,3	Νοεβ	0,6
Ιαπωνία	-1,0	Νοεβ	-0,8
Καναδάς	0,7	Νοεβ	1,7

¹ Πηγή: The Economist

² Πηγή:Κεντρική Τράπεζα Κύπρου

2.4 ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

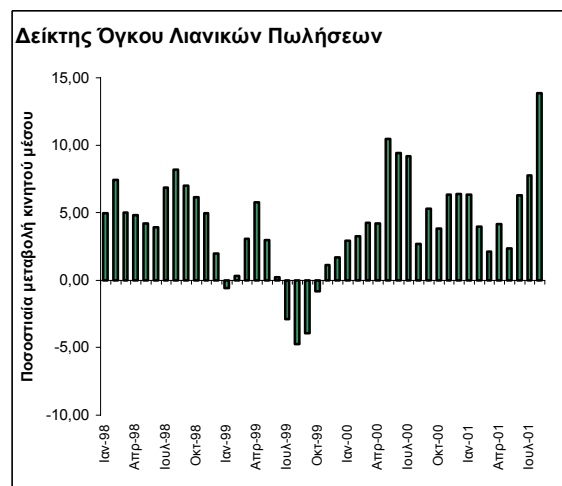
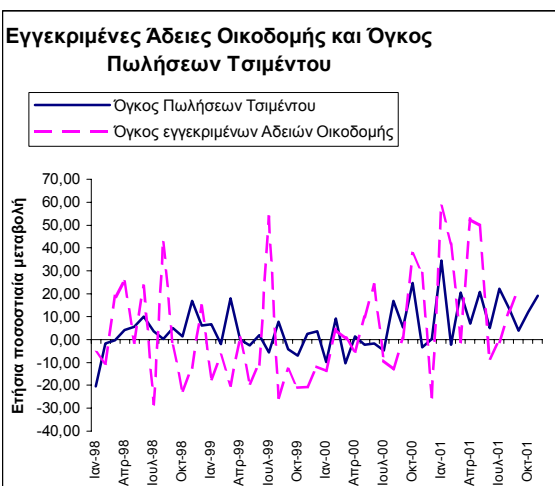
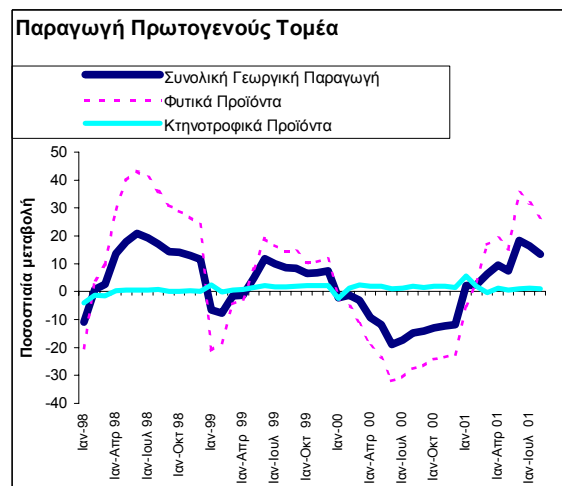
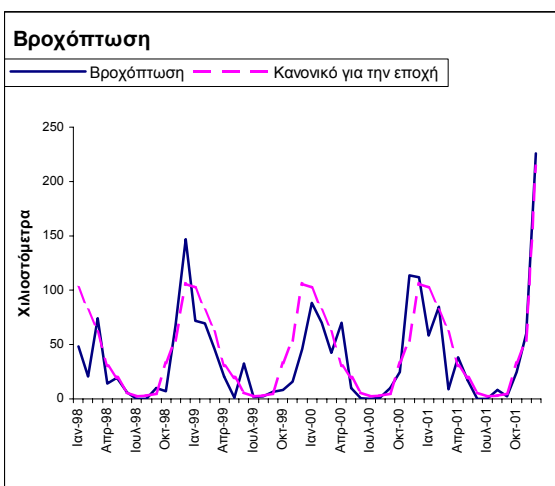
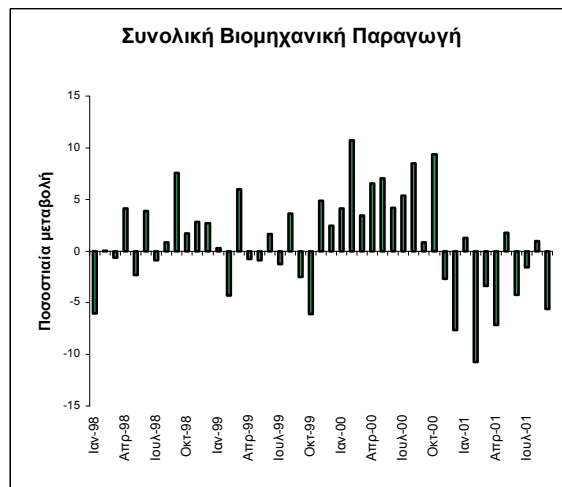
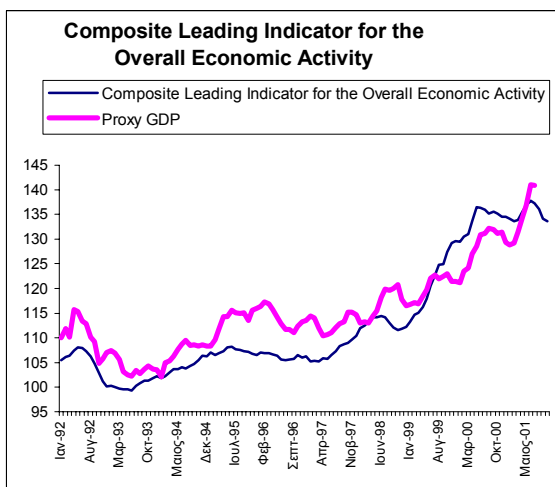
Παραγωγή

Σύμφωνα με τα ως τώρα διαθέσιμα στοιχεία, ο πρωτογενής τομέας της οικονομίας και συγκεκριμένα η γεωργία εμφάνισε σημαντική βελτίωση μέσα στο 2001. Στο δευτερογενή τομέα, ο τομέας των κατασκευών συνέχισε την ανοδική του πορεία ενώ αντίθετα η επίδοση του τομέα της μεταποίησης δεν ήταν καθόλου ικανοποιητική. Ο τριτογενής τομέας, που αποτελεί την κινητήρια δύναμη της οικονομίας, και πιο συγκεκριμένα ο τουρισμός, παρουσίασε έντονα σημάδια κάμψης περί τα τέλη του χρόνου. Συνολικά και σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα, εκτιμάται ότι ο ρυθμός μεγέθυνσης του Α.Εγχ.Π. έχει παρουσιάσει επιβράδυνση μέσα στο 2001, σε σχέση με το 2000 και κυμάνθηκε γύρω στο 3,7%.

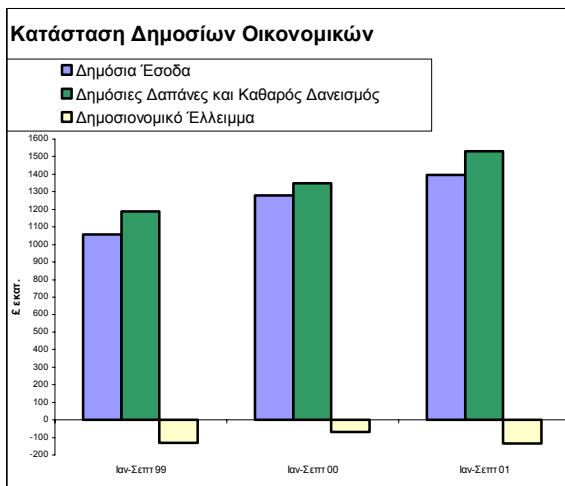
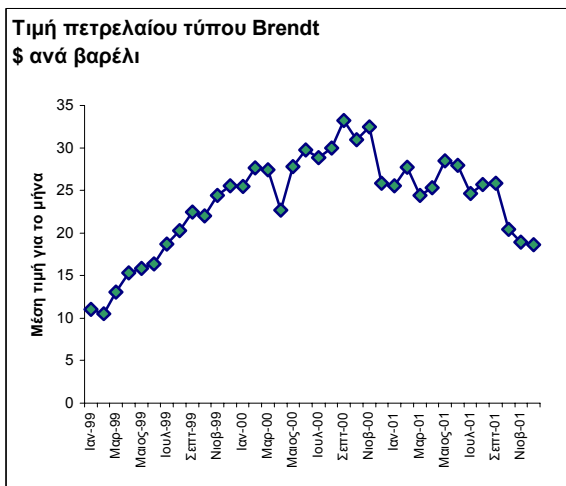
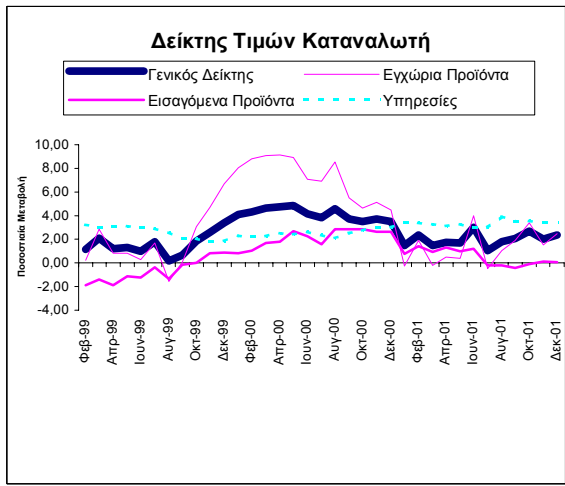
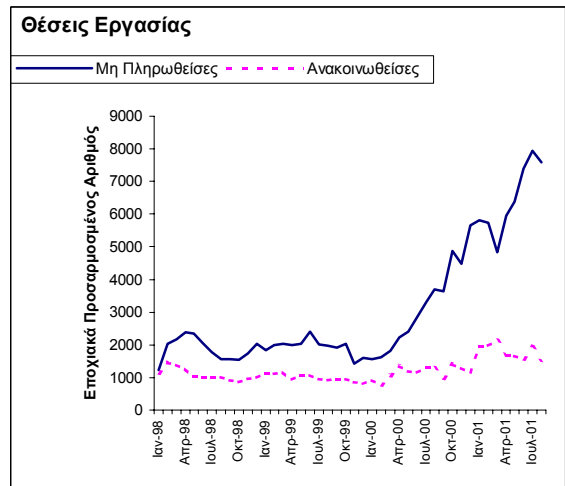
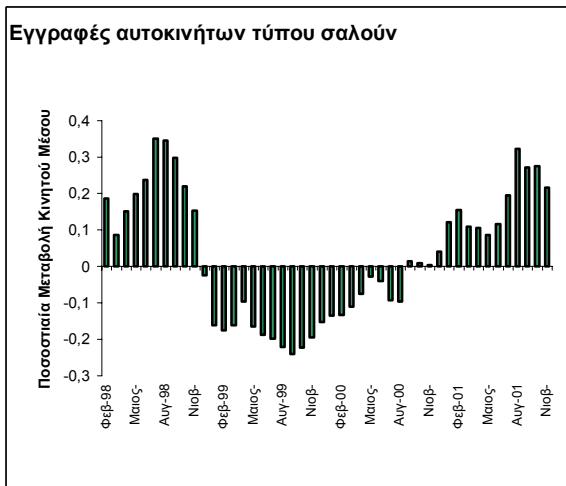
Αναλυτικότερα, ο πρωτογενής τομέας και ειδικότερα η γεωργική παραγωγή σημείωσε σημαντική ανάκαμψη μέσα στο 2001 μετά από την πτωτική πορεία που παρατηρήθηκε τον προηγούμενο χρόνο, καταγράφοντας αύξηση κατά 13,4% την περίοδο Ιανουαρίου–Αυγούστου 2001, σε σύγκριση με πτώση 14,9% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Πιο συγκεκριμένα, η παραγωγή φυτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων σημείωσε αντίστοιχα αύξηση κατά 26,7% και 0,9% την πρώτη οκταμηνία του έτους, σε σύγκριση με πτώση κατά 27,6% και αύξηση 1,9% αντίστοιχα, την ίδια περίοδο του 2000.

Στο δευτερογενή τομέα η εικόνα είναι ανάμικτη, αφού ο τομέας των κατασκευών παρουσίασε σημαντική ανάκαμψη, ενώ παράλληλα ο τομέας της μεταποίησης συνέχισε την πτωτική του πορεία. Συγκεκριμένα, ο δείκτης όγκου αδειών οικοδομής, που δείχνει τις προοπτικές του τομέα των κατασκευών για τους επόμενους λίγους μήνες, μετά από την πτώση που παρουσίασε τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο του 2001, ανέκαμψε και πάλι τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 11,9% και 22,1% αντίστοιχα, σε σύγκριση με πτώση 13,0% και άνοδο 0,5% τους αντίστοιχους μήνες του 2000. Παράλληλα, ο δείκτης αξίας αδειών οικοδομής συνέχισε την ανοδική του πορεία σημειώνοντας αύξηση κατά 13,3% και 31,6% τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο αντίστοιχα, σε σύγκριση με πτώση 11,7% και άνοδο 11,5% τους αντίστοιχους μήνες του 2000. Για ολόκληρη την πρώτη εννιαμηνία του έτους, οι δείκτες όγκου (αξίας) αδειών οικοδομής σημείωσαν άνοδο της τάξης του 22,3% (25,2%), σε σύγκριση με αύξηση κατά 0,1%

Διάγραμμα 5

Διάγραμμα 6

(4,6%) την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου του 2000. Οι πωλήσεις τσιμέντου στην εγχώρια αγορά συνέχισαν την ανοδική τους πορεία και κατά το Νοέμβριο, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 19,1%, σε σύγκριση με πτώση 3,3% τον αντίστοιχο μήνα του 2000. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2001, οι πωλήσεις τσιμέντου διευρύνθηκαν κατά 13,8%, σε σχέση με άνοδο 1,2% που παρατηρήθηκε την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου.

Όσον αφορά τη μεταποίηση, η κατάσταση εξακολούθησε να είναι ζοφερή αφού μετά την

οριακή άνοδο της βιομηχανικής παραγωγής που παρατηρήθηκε τον Αύγουστο του 2001, κατά το μήνα Σεπτέμβριο παρουσιάστηκαν και πάλι έντονα σημεία πτώσης. Συγκεκριμένα, ο δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής, παρουσίασε μείωση κατά 5,6% το Σεπτέμβριο, σε σύγκριση με άνοδο 1,1% τον αντίστοιχο μήνα του 2000. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου του 2001, ο δείκτης σημείωσε πτώση της τάξης του 3,3%, σε σύγκριση με άνοδο 5,5% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Η αναλυτική κατάσταση στη μεταποίηση κατά κατηγορία προϊόντων παρουσιάζεται στον πίνακα 14.

Πίνακας 14

Δείκτης Όγκου Συνολικής Βιομηχανικής Παραγωγής - % Μεταβολή

	Σεπτέμβρης 01/00	Σεπτέμβρης 00/99	Ιαν- Σεπτ 01/00	Ιαν-Σεπτ 00/99
Συνολικός Δείκτης	-5,63	1,14	-3,29	5,45
Τρόφιμα, Ποτά και Καπνοβιομηχανία	-14,73	0,59	-8,04	7,27
Κλωστοϋφαντουργικές Ύφες και Προϊόντα	-2,31	-17,52	-3,52	-8,3
Δέρμα και Δερμάτινα Είδη	-8,74	-19,74	-7,34	-13,81
Ξύλο και Προϊόντα Ξύλου	-6,67	2,16	-5,5	7,94
Χαρτοπολτός, Χαρτί, Προϊόντα Χαρτιού, Εκδοτικές και Εκτυπωτικές Δραστηριότητες	3,25	15,07	6,19	12,83
Προϊόντα Διύλισης Πετρελαίου	-14,37	0,38	-1,82	-0,21
Χημικές Ουσίες, Χημικά Προϊόντα & Συνθετικές Ύφες	18,35	-4,14	9,16	2,88
Ελαστικά Προϊόντα και Πλαστικές Ύφες	-4,05	-5,1	-5,47	-1,82
Άλλα μη-μεταλλικά Ορυκτά Προϊόντα	-0,09	16,16	2,2	6,35
Βασικά Μεταλλικά και Μεταλλικά Προϊόντα	5,21	5,46	0,72	10,55
Μηχανήματα και Είδη Εξοπλισμού Π.δ.κ.α.	-5,15	7,58	2,86	10,22
Ηλεκτρικός Εξοπλισμός και Οπτικές Συσκευές	9,44	-4,69	-2,34	5,44
Εξοπλισμός Μεταφορών	-10,02	-1,55	-20,54	4,33
Βιομηχανίες Κατασκευών Π.δ.κ.α.	-3,1	-4,8	-6,21	3,93

Ο τομέας των υπηρεσιών και κυρίως ο τουρισμός, που είναι και η κινητήρια δύναμη της οικονομίας, έχει επηρεασθεί αρνητικά από τις διεθνείς εξελίξεις και παρουσίασε έντονα σημεία κάμψης τους τελευταίους μήνες του 2001. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις τουριστών μειώθηκαν κατά 10,3% και 19,7% τον Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2001 αντίστοιχα, σε σύγκριση με άνοδο 11,0% και 13,0% αντίστοιχα, κατά τους ίδιους μήνες

του προηγούμενου χρόνου. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2001, οι αφίξεις σημείωσαν σημαντική επιβράδυνση και ανήλθαν κατά 1,1%, σε σύγκριση με άνοδο της τάξης του 10,3% την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Λόγω της αύξησης στην κατά κεφαλή δαπάνη όμως, τα έσοδα από τον τουρισμό για την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2001 αυξήθηκαν κατά 7,9% και υπολογίζονται στα £1.242,4 εκ.

Τα έντονα σημεία κάμψης που παρουσιάζει ο τουρισμός αποτυπώνονται πολύ έντονα και στη μείωση του βαθμού αισιοδοξίας των ξενοδόχων, όπως φαίνεται στην Έρευνα Επιχειρηματικών Προβλέψεων που διεξήχθη από τη Στατιστική Υπηρεσία το Νοέμβριο του 2001. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δήλωσαν το Νοέμβριο ότι αναμένουν χειροτέρευση της κατάστασής τους κατά τους επόμενους έξι μήνες, υπερβαίνει κατά πολύ το ποσοστό εκείνων που προβλέπει βελτίωση, σε σύγκριση με ένα πολύ μικρότερο ποσοστό κατά τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Ακόμα, το ποσοστό των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δήλωσε πως η παρούσα κατάστασή τους κρίνεται ως μη ικανοποιητική για την εποχή υπερβαίνει το ποσοστό εκείνων που την χαρακτήρισαν ως πολύ ικανοποιητική κατά 69 εκατοστιαίες μονάδες, ενώ κατά τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου η πλειοψηφία θεωρούσε την κατάσταση τους ως πολύ ικανοποιητική. Ταυτόχρονα, το ποσοστό των ξενοδόχων που εκτιμά πως κατά το Νοέμβριο του 2001 η ζήτηση ήταν κανονική ή χαμηλότερη της κανονικής, κυμάνθηκε σε πολύ ψηλότερα επίπεδα από το Νοέμβριο του 2000, ενώ το ποσοστό που δήλωσε ότι αναμένει τη ζήτηση να είναι χαμηλότερη της κανονικής για τους επόμενους τρεις μήνες φθάνει το 82% σε σύγκριση με 23% τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου.

Κατανάλωση

Η ιδιωτική κατανάλωση συνέχισε και το Σεπτέμβριο να διευρύνεται με σχετικά γοργό ρυθμό. Συγκεκριμένα, η ιδιωτική κατανάλωση κατά το μήνα Σεπτέμβριο σημείωσε σημαντική επιτάχυνση αφού ο

δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων αυξήθηκε κατά 13,2%, σε σύγκριση με αύξηση 0,8%, τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Η πορεία που ακολούθησαν οι λιανικές πωλήσεις κατά κατηγορία προϊόντων παρουσιάζεται στον πίνακα 15. Για ολόκληρη την πρώτη εννιαμηνία του 2001, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων συνέχισε να παρουσιάζει επιτάχυνση και ανήλθε κατά 6,6%, σε σύγκριση με άνοδο 5,5% την αντίστοιχη περίοδο του 2000.

Επιπλέον, τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν πως πιθανόν και μετά το Σεπτέμβριο, η κατανάλωση να συνεχίζει να βρίσκεται σε ψηλά επίπεδα. Συγκεκριμένα, άνοδο συνέχισαν να σημειώνουν και οι εγγραφές ιδιωτικών σαλόν αυτοκινήτων, αφού κατά το μήνα Δεκέμβριο αυξήθηκαν κατά 15,4% σε σύγκριση με πτώση 6,8% τον αντίστοιχο μήνα του 2000, και άνοδο 38,6% το Νοέμβριο του 2001. Για ολόκληρο το 2001 οι εγγραφές ιδιωτικών σαλόν αυτοκινήτων ανήλθαν κατά 19,4% σε σύγκριση με πτώση 6,5% την αντίστοιχη περίοδο του 2000.

Οι εξελίξεις που αφορούν τις εισαγωγές προϊόντων για εγχώρια κατανάλωση (εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού υλικού, πετρελαιοειδών και μίσθωσης αεροπλάνων), δεν φαίνεται να συνάδουν με την αύξηση που σημειώθηκε στις λιανικές πωλήσεις κατά το μήνα Σεπτέμβριο. Συγκεκριμένα, οι εγχώριες εισαγωγές παρουσίασαν πτώση κατά 9,9% το Σεπτέμβριο του 2001, σε σύγκριση με άνοδο 23,9% τον Αύγουστο του τρέχοντος έτους και αύξηση 20,6% το Σεπτέμβριο του 2000 πράγμα που πιθανό να υποδηλοί κάποια μείωση στα αποθέματα. Για ολόκληρη την πρώτη εννιαμηνία του 2001, οι εισαγωγές αυτές σημείωσαν επιβράδυνση και ανήλθαν

κατά 12,2%, σε σύγκριση με αύξηση 15,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2000.

Πίνακας 15

Δείκτης Όγκου Λιανικών Πωλήσεων - % Μεταβολή κατά Κατηγορία

	Σεπτέμβρης 01/00	Σεπτέμβρης 00/99	Ιαν-Σεπτ 01/00	Ιαν-Σεπτ 00/99
Συνολικός Δείκτης	13,23	0,77	6,61	5,53
Τρόφιμα, Ποτά και Καπνός	-4,67	11,14	3,33	1,58
Είδη Ένδυσης και Ρουχισμού	-14,96	20,75	-3,71	20,11
Υπόδηση και Δερμάτινα Είδη	-8,00	36,28	1,89	21,65
Ηλεκτρικά Είδη και Συσκευές	7,45	13,54	-7,20	19,06
Οχήματα, Μηχανήματα και Ανταλλακτικά	63,91	-16,11	24,53	-0,95
Υπεραγορές	0,22	1,44	0,47	12,30
Φαρμακεία	9,45	-12,18	6,31	-12,17
Έπιπλα	11,21	12,34	6,04	11,61
Σταθμοί Πετρελαιοειδών	3,28	-1,53	1,43	4,50
Παιχνίδια	3,25	-19,39	-0,23	-6,27

Δείκτες Εμπιστοσύνης (Confidence Indicators)

Κάθε μήνα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιεύει το δείκτη εμπιστοσύνης καταναλωτών (consumer confidence indicator) καθώς και το δείκτη εμπιστοσύνης βιομηχανίας (industrial confidence indicator) για τις υπό ένταξη στην Ε.Ε. χώρες. Σύμφωνα με αυτά τα στοιχεία, τον Οκτώβριο του 2001 η γενική πτώση στο δείκτη εμπιστοσύνης βιομηχανίας ήταν της τάξης των 5 μονάδων ενώ η Κύπρος παρουσίασε πτώση 9 μονάδων. Το Νοέμβριο όμως ο δείκτης αυτός βελτιώθηκε ή παρουσίασε μικρή πτώση, σε όλες σχεδόν τις υπό ένταξη χώρες. Η Κύπρος κινήθηκε αρκετά ικανοποιητικά παρουσιάζοντας αύξηση του δείκτη αυτού κατά 8 μονάδες.

Όσον αφορά το δείκτη εμπιστοσύνης καταναλωτών, ενώ τον Οκτώβριο η πτώση που παρουσίασε η Κύπρος ήταν η μεγαλύτερη από όλες τις υπό ένταξη χώρες, και ήταν της τάξης των 12 μονάδων, το Νοέμβριο κατέγραψε βελτίωση κατά 7 μονάδες. Η επίδοση του δείκτη αυτού ήταν κατά μέσο όρο ελαφρώς χειρότερη στις υπό ένταξη χώρες κατά το Νοέμβριο σε σύγκριση με τον Οκτώβριο. Αναλυτικά κατά χώρα, η εικόνα που παρουσιάζεται είναι ανάμικτη

αφού σε κάποιες χώρες ο δείκτης συνέχισε την πτωτική του πορεία ενώ σε άλλες σημείωσε βελτίωση. Η κατάσταση όσον αφορά τους δείκτες αυτούς στις υπό ένταξη χώρες παρουσιάζεται στον πίνακα 16 που ακολουθεί.

Αγορά Εργασίας

Σε ότι αφορά την αγορά εργασίας, το Δεκέμβριο του 2001 καταγράφηκε άνοδος των εγγεγραμμένων ανέργων κατά 4,2%, σε σύγκριση με μείωση της τάξης του 7,4% το Δεκέμβριο του 2000, ενώ η ανεργία ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανέβηκε στο 3,6%, σε σχέση με 3,4%, τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Για ολόκληρο το 2001 η ανεργία σημείωσε πτώση κατά 14,2% και περιορίστηκε στο 3,0% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, σε σύγκριση με 3,4% το 2000. Πτώση της ανεργίας κατά το 2001 παρατηρήθηκε σε όλους σχεδόν τους τομείς της οικονομίας με κύρια εξαίρεση τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας οι οποίοι σημείωσαν αύξηση κατά 13,1% και τον τομέα των χρηματοδοτικών οργανισμών, ασφαλειών, κτηματικών και επαγγελματικών υπηρεσιών που παρουσίασε αύξηση κατά 10,6%.

Πίνακας 16

Δείκτες Εμπιστοσύνης Βιομηχανίας και Καταναλωτών στις υπο ένταξη χώρες (Υ.Ε.Χ.)^(α)

Δείκτης	Υ.Ε.Χ.Συν.	Από 01/1990		2000				2001											
		Αξία	Ημερ	Κατώτατο		Ανώτατο		Δεκ	Γεν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μάη	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπτ	Οκτ	Νιοβ
				Αξία	Ημερ	Δεκ	Γεν												
Εμπιστο- σύνης Βιο- μηχανίας	Υ.Ε.Χ.Συν.	-23	03-99	12	04-95	-3	-2	-4	-4	-7	-7	-10	-9	-13	-11	-16	-17		
	ΒΓ	-30	06-93	8	11-95	-9	-9	-8	-10	-4	-6	-5	-2	-2	-2	-11	-7		
	ΚΥ ^(β)	-2	10-01	10	06-01	:	:	:	:	:	7	10	-2	0	7	-2	6		
	ΤΣ	-31	03-99	27	06-00	10	13	6	8	11	9	1	6	0	1	-9	-10		
	ΕΕ	-31	07-92	19	03-01	11	18	19	19	11	9	10	9	9	7	2	3		
	ΟΥΓ	-15	05-99	8	04-98	6	2	2	4	1	-1	-4	-7	-6	-8	-11	-13		
	ΛΕΤ	-44	04-93	2	08-01	-2	-2	-1	-1	-4	-7	-3	2	2	0	-1	-2		
	ΛΙΘ	-37	11-98	0	07-95	-13	-11	-11	-7	-2	-3	-10	-11	-6	-9	-7	-8		
	ΠΟΛ	-29	10-01	8	10-97	-15	-13	-15	-14	-17	-19	-21	-23	-28	-23	-29	-28		
	ΡΟΥ	-21	07-92	27	04-96	:	-2	:	:	-1	:	:	1	:	:	-1	:		
	ΣΚ	-23	12-95	26	05-96	19	18	17	4	1	13	12	10	5	3	2	-7		
	ΣΛ	-21	03-99	18	06-00	7	6	7	6	1	-3	-1	-4	-6	-6	-11	-8		
Εμπιστο- σύνης Κατ- αναλωτών	Υ.Ε.Χ.Συν ^(β)	-27	08-01	-22	09-01	:	:	:	:	:	-26	-25	-25	-27	-22	-24	-25		
	ΒΓ ^(β)	-31	11-01	-12	08-01	:	:	:	:	:	-25	-21	-13	-12	-20	-30	-31		
	ΚΥ ^(β)	-38	10-01	-9	06-01	:	:	:	:	:	-14	-9	-22	-17	-26	-38	-31		
	ΤΣ	-36	03-98	1	04-01	-15	-7	-2	-1	1	0	-5	-5	-6	-6	-3	-4		
	ΕΕ	-56	04-93	-7	08-01	-35	-31	-31	-32	-36	-20	-18	-17	-7	-14	-17	-20		
	ΟΥΓ	-59	04-95	-9	07-98	-25	-27	-22	-23	-21	-20	-21	-19	-20	-19	-18	-16		
	ΛΕΤ	-48	03-93	4	09-01	:	:	:	:	:	-11	-4	-6	-4	4	-2	0		
	ΛΙΘ ^(β)	-33	05-01	-24	08-01	:	:	:	:	:	-33	-30	-24	-24	-25	-30	-28		
	ΠΟΛ ^(β)	-40	08-01	-27	09-01	:	:	:	:	:	-38	-36	-35	-40	-27	-31	-33		
	ΡΟΥ ^(β)	-27	11-01	-20	06-01	:	:	:	:	:	-22	-20	-21	-22	-23	-26	-27		
	ΣΚ ^(β)	-48	09-99	-23	05-00	-42	-35	-38	-43	-36	-33	-33	-32	-28	-29	-31	-27		
	ΣΛ	-29	06-99	-12	06-01	-14	-13	-12	-12	-12	-15	-12	-14	-15	-13	-16	-18		

(α) Όλα τα στοιχεία αναφέρονται σε υπόλοιπα στο τέλος κάθε μήνα

(β) Μη εποχιακά προσαρμοσμένα

Πηγή : Οι μελέτες διεξήχθησαν από τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες και έχουν εναρμονιστεί από την ευρωπαϊκή επιτροπή

Δημόσια Οικονομικά

Σημαντικά αυξημένο εμφανίζεται το δημοσιονομικό έλλειμμα κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2001 αφού έφτασε τα £133,3 εκατ. σε σύγκριση με £69,1 εκ. κατά την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Πιο συγκεκριμένα, τα δημόσια έσοδα αυξήθηκαν κατά 9,1% κατά τους πρώτους εννιά μήνες του έτους, σε σύγκριση με 21,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2000, ενώ οι δημόσιες δαπάνες παρουσίασαν μικρή επιβράδυνση και αυξήθηκαν κατά 13,3%. Για ολόκληρο το 2001, το δημοσιονομικό έλλειμμα υπολογίζεται να κυμανθεί γύρω στο 3,0% του Α.Εγχ.Π., σε σύγκριση με 2,7% τον προηγούμενο χρόνο. Για το 2002, παρά την επιβράδυνση που αναμένεται στο ρυθμό αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας, το έλλειμμα εκτιμάται ότι θα κυμανθεί πλησίον του 3% του Α.Εγχ.Π. Από πλευράς δημοσίων δαπανών, οι επιδοτήσεις στις εταιρείες πετρελαιοειδών αναμένεται να εξαλειφθούν λόγω της πτώσης στην τιμή του πετρελαίου, ενώ η αύξηση της απασχόλησης στο δημόσιο τομέα θα περιοριστεί στο 1,0% σύμφωνα με το σχέδιο δημοσιονομικής εξυγίανσης. Επίσης, οι πληρωμές τόκων στο εγχώριο χρέος θα περιοριστούν σημαντικά λόγω της μείωσης των επιτοκίων από την Κεντρική Τράπεζα κατά το 2001. Από πλευράς δημοσίων εσόδων η αναμενόμενη επιβράδυνση στα φορολογικά έσοδα θα μετριαστεί ως ένα βαθμό από τη βελτιωμένη φοροεισπρακτική διαχείριση. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η προτεινόμενη φορολογική μεταρρύθμιση, εφόσον αυτή τεθεί σε εφαρμογή κατά το 2002, θα έχει ουδέτερο αποτέλεσμα στα δημοσιονομικά του χρόνου. Αναμένεται όμως να έχει καθαρό όφελος τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, όσον αφορά τα δημόσια έσοδα, υποβοηθώντας έτσι

την επίτευξη του Προ-ενταξιακού Οικονομικού Προγράμματος της Κύπρου.

2.5 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Το Σεπτέμβριο 2001 παρατηρήθηκε μείωση τόσο των εισαγωγών όσο και των εξαγωγών. Κατά συνέπεια οι συνολικές εισαγωγές καθώς και οι εξαγωγές επιβραδύνθηκαν περαιτέρω κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2001. Για ολόκληρο το έτος 2001, αναμένεται ότι η επιβράδυνση των εισαγωγών θα αντισταθμίσει όχι μόνο την επιβράδυνση των εξαγωγών αλλά και την επιβράδυνση του τουρισμού, με τελικό αποτέλεσμα τον περιορισμό του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών γύρω στο 4,3% του Α.Εγχ.Π. από 5,2% το 2000.

Εμπόριο αγαθών

Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για το εμπόριο αγαθών παρουσιάζονται συνοπτικά στον πίνακα 17. Είναι φανερή η επιβράδυνση των εισαγωγών καθώς και των εξαγωγών σε σύγκριση με το 2000. Διευκρινίζεται ότι τα στοιχεία για το Σεπτέμβριο είναι προκαταρκτικά, ενώ αναλυτικά στοιχεία είναι διαθέσιμα για την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2001. Οι πίνακες 18 και 19 παρουσιάζουν ανάλυση των εισαγωγών και εξαγωγών κατά κατηγορία εμπορευμάτων.

Αν και δεν υπάρχουν ακόμα διαθέσιμα στοιχεία από τη Στατιστική Υπηρεσία για το εμπόριο αγαθών μετά το Σεπτέμβριο, υπάρχουν ενδείξεις ότι η επιβράδυνση των εισαγωγών συνεχίστηκε και το τελευταίο τρίμηνο του 2001. Συγκεκριμένα, καταγράφηκε μείωση των εισπράξεων Φ.Π.Α. από εισαγωγές αγαθών το Νοέμβριο και το

Δεκέμβριο 2001 σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του 2000.

Όσον αφορά τις εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών, αξιοσημείωτη είναι η μείωση που καταγράφηκε το Σεπτέμβριο 2001, για πρώτη φορά μετά τον Ιανουάριο 2000. Η μείωση έφθασε το 9,9%, έναντι αύξησης 20,6% το Σεπτέμβριο 2000. Ο ρυθμός αύξησης των εισαγωγών για εγχώρια κατανάλωση εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών περιορίστηκε σε 12,2% την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2001, σε σύγκριση με 14,8% το πρώτο εξάμηνο του 2001 και 15,2% την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2000. Όπως φαίνεται στον πίνακα 18, η επιβράδυνση αυτή προέρχεται κυρίως από την επιβράδυνση των εισαγωγών καταναλωτικών αγαθών. Η επιβράδυνση αυτή μπορεί να αποδοθεί εν μέρει στην αρνητική επίδραση της πτώσης των χρηματιστηριακών αξιών. Αντίθετα, σημειώθηκε επιτάχυνση στις εισαγωγές αυτοκινήτων.

Το Σεπτέμβριο 2001 καταγράφηκε επίσης μείωση των εγχώριων εξαγωγών κατά 26,8%, έναντι αύξησης 18,4% το Σεπτέμβριο 2000, και μείωση των επανεξαγωγών κατά 2,6%, έναντι μείωσης 26,0% το Σεπτέμβριο 2000. Η μείωση του Σεπτεμβρίου εξουδετέρωσε εν μέρει την ανάκαμψη που είχε καταγραφεί τους προηγούμενους μήνες αρχίζοντας από το Μάιο, με αποτέλεσμα οι ρυθμοί αύξησης των εξαγωγών και των επανεξαγωγών την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου να περιοριστούν σε 3,4% και 6,7%, αντίστοιχα, από 4,5% και 9,5% το πρώτο εξάμηνο του 2001. Όπως φαίνεται στον πίνακα 19, η επιβράδυνση των εγχώριων εξαγωγών προέρχεται από την αισθητή επιβράδυνση των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων, ενώ οι εξαγωγές ακατέργαστων γεωργικών προϊόντων, κυρίως πατατών, ανέκαμψαν μετά την πτώση του 2000. Οι τάσεις αυτές φαίνεται να αντανακλούν τη φτωχή απόδοση του εγχώριου μεταποιητικού τομέα στη διάρκεια του 2001 από τη μια και την εντυπωσιακή ανάκαμψη του γεωργικού τομέα από την άλλη.

Πίνακας 17

Στοιχεία εμπορικού ισοζυγίου Ιανουάριος – Σεπτέμβριος* (€ εκ.)

	1999	2000	2001	% μεταβολή 2001/2000	% μεταβολή 2000/1999
Συνολικές Εισαγωγές (cif)	1.398,9	1.781,1	1.912,9	7,4	27,3
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif)	1.146,2	1.465,2	1.634,7	11,6	27,8
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif) εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών	1046,9	1.205,6	1.353,0	12,2	15,2
Συνολικές Εξαγωγές (fob)	408,1	458,1	475,8	3,9	12,2
Εγχώριες Εξαγωγές (fob)	153,7	171,6	177,5	3,4	11,7
Επανεξαγωγές (fob)	228,0	235,4	251,1	6,7	3,3
Προμήθειες για πλοία και αεροπλάνα	26,4	51,0	47,2	93,2	7,5
Ακαθάριστο Εμπορικό Ισοζύγιο	-990,8	-1.323,0	-1.437,1		

* Τα στοιχεία για το Σεπτέμβριο είναι προκαταρκτικά.

Πίνακας 18

Εισαγωγές (cif) κατά οικονομικό προορισμό								
Ιανουάριος – Αύγουστος (£ εκ.)								
	1999		2000		2001		%	%
	Αξία	%	Αξία	%	Αξία	%	μεταβολή 2001/2000	μεταβολή 2000/1999
Καταναλωτικά αγαθά	298,8	29,3	359,3	27,7	411,1	27,8	14,4	20,2
Άμεσης κατανάλωσης	164,9	16,2	200,1	15,4	226,0	15,3	13,0	21,3
Μέσης διάρκειας	79,8	7,8	92,7	7,1	109,1	7,4	17,7	16,1
Διάρκειας	54,1	5,3	66,6	5,1	76,0	5,1	14,1	22,9
Ενδιάμεσα αγαθά – πρώτες ύλες	381,8	37,5	433,2	33,3	480,6	32,5	10,9	13,5
Γεωργία	20,8	2,0	24,0	1,8	24,1	1,6	0,5	15,3
Κατασκευές και μεταλλεία	62,3	6,1	70,7	5,4	83,8	5,7	18,5	13,4
Μεταποίηση	234,4	23,0	260,6	20,1	285,3	19,3	9,5	11,2
Μεταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες	23,1	2,3	28,2	2,2	22,0	1,5	-21,9	21,9
Άλλοι τομείς της οικονομίας	41,1	4,0	49,7	3,8	65,4	4,4	31,7	20,9
Κεφαλαιουχικά αγαθά	126,4	12,4	150,6	11,6	180,1	12,2	19,5	19,2
Γεωργία	5,7	0,6	6,2	0,5	6,3	0,4	1,6	8,3
Κατασκευές και μεταλλεία	16,0	1,6	9,6	0,7	14,1	1,0	46,9	-40,0
Μεταποίηση	34,4	3,4	39,5	3,0	49,1	3,3	24,3	15,0
Μεταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες	18,1	1,8	28,1	2,2	36,4	2,5	29,7	55,4
Άλλοι τομείς της οικονομίας	52,3	5,1	67,3	5,2	74,2	5,0	10,3	28,8
Μεταφορικός εξοπλισμός και ανταλλακτικά	124,6	12,2	123,7	9,5	156,0	10,6	26,1	-0,8
Από τα οποία:								
Αυτοκίνητα	45,4	4,5	50,7	3,9	63,3	4,3	25,0	11,7
Ανταλλακτικά	38,2	3,8	34,6	2,7	43,0	2,9	24,1	-9,4
Καύσιμα και λιπαντικά	72,5	7,1	154,0	11,9	182,5	12,4	18,5	112,4
Μη ταξινομηθέντα	14,8	1,5	78,4	6,0	67,5	4,6	-13,9	430,6
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση	1.019,0	82,1	1.299,2	82,1	1.477,7	85,4	13,7	27,5
Εισαγωγές που προορίζονται για επανεξαγωγές	222,6	17,9	283,0	17,9	252,2	14,6	-10,9	27,1
ΣΥΝΟΛΟ	1.241,6	100,0	1.582,2	100,0	1.729,9	100,0	9,3	27,4

Πίνακας 19

Εξαγωγές (fob) κατά οικονομική προέλευση								
Ιανουάριος – Αύγουστος (£εκ.)								
	1999		2000		2001		% μεταβολή 2001/2000	% μεταβολή 2000/1999
	Αξία	%	Αξία	%	Αξία	%		
Γεωργικά προϊόντα (ακατέργαστα)	31,6	22,7	30,5	19,8	37,7	22,9	23,6	-3,4
Από τα οποία:								
Πατάτες	13,7	9,8	12,3	8,0	16,7	10,1	35,2	-9,7
Άλλα λαχανικά, φρέσκα, κατεψυγμένα ή ξηρά	2,3	1,6	2,2	1,4	2,9	1,8	30,1	-1,6
Εσπεριδοειδή	11,1	8,0	11,2	7,3	12,4	7,6	11,3	1,0
Ορυκτά και σχετικά βιομηχανικά προϊόντα	7,2	5,2	7,5	4,9	8,3	5,0	10,4	3,3
Βιομηχανικά προϊόντα γεωργικής προέλευσης	15,7	11,4	18,5	12,0	19,0	11,6	2,9	17,5
Από τα οποία:								
Χαλλούμι	3,7	2,6	4,9	3,2	5,1	3,1	4,3	33,3
Διατηρημένα φρούτα	1,0	0,7	0,7	0,4	0,4	0,2	-40,3	-30,6
Χυμοί φρούτων και λαχανικών	2,1	1,5	2,5	1,6	2,9	1,8	13,9	19,9
Μπίρα	1,0	0,7	0,9	0,6	0,8	0,5	-10,9	-3,0
Κρασιά	4,3	3,1	4,3	2,8	3,3	2,0	-21,8	-0,5
Βιομηχανικά προϊόντα μεταποιητικής προέλευσης	84,0	60,5	97,3	63,2	99,5	60,5	2,3	15,9
Από τα οποία:								
Τσιγάρα	8,6	6,2	11,4	7,4	7,7	4,7	-31,9	31,7
Τσιμέντο	5,1	3,7	7,4	4,8	5,2	3,1	-30,2	43,9
Φαρμακευτικά προϊόντα	15,8	11,4	19,7	12,8	24,7	15,0	25,2	24,8
Προϊόντα από χαρτί	2,6	1,9	3,1	2,0	3,7	2,2	19,7	18,1
Είδη ένδυσης	14,9	10,7	15,2	9,9	13,6	8,2	-10,9	2,0
Είδη υπόδησης	4,5	3,3	4,5	2,9	2,8	1,7	-38,1	-1,0
Έπιπλα	4,5	3,2	5,2	3,4	5,0	3,0	-4,4	16,5
Μη ταξινομηθέντα	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	-82,6	-39,7
Συνολικές εγχώριες εξαγωγές	138,7	39,2	153,9	37,9	164,5	38,2	6,9	10,9
Επανεξαγωγές	193,3	54,7	209,8	51,6	226,1	52,5	7,8	8,5
Προμήθειες για πλοία και αεροπλάνα	21,6	6,1	42,7	10,5	40,2	9,3	-6,0	97,4
ΣΥΝΟΛΟ	353,7	100,0	406,4	100,0	430,8	100,0	6,0	14,9

Τουρισμός

Οι επιπτώσεις των γεγονότων της 11ης Σεπτεμβρίου στον τουρισμό φαίνονται στους πίνακες 20 και 21, οι οποίοι παρουσιάζουν τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για τις αφίξεις τουριστών και τις εισπράξεις από τον τουρισμό.⁸

Ενώ οι αφίξεις τουριστών την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2001 αυξήθηκαν κατά μόνο 1,1%, έναντι 10,3% την αντίστοιχη περίοδο του 2000, οι εισπράξεις από τον τουρισμό ανήλθαν κατά 7,9% και έφθασαν τα £1.242,4 εκ., δηλαδή η μέση δαπάνη κατά τουρίστα αυξήθηκε κατά 6,8%. Αύξηση της δαπάνης κατά τουρίστα της τάξης του 6% είχε σημειωθεί και το 2000 καθώς και το 1999. Έτσι φαίνεται ότι παρά τη σημαντική μείωση στις αφίξεις τουριστών τους τελευταίους μήνες του 2001, η οποία μπορεί να αποδοθεί στο διεθνές κλίμα αβεβαιότητας και ανασφάλειας που δημιούργησαν τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου, τα έσοδα από τον τουρισμό για ολόκληρο το έτος 2001 παρουσιάζουν σχετικά ικανοποιητική αύξηση, η οποία υπολογίζεται να φθάσει το 7,5%, έναντι 16,5% το 2000.

⁸ Στον υπολογισμό των εισπράξεων από τον τουρισμό καθώς και των αφίξεων τουριστών δεν έχουν ληφθεί υπόψη οι Κύπριοι φοιτητές.

Πίνακας 20**Αφίξεις τουριστών**

(αριθμός ατόμων*)

Περίοδος	1998	1999	2000	2001	% μεταβολή 2001*/2000	% μεταβολή 2000/1999	% μεταβολή 1999/1998
Ιαν.-Αύγ.	1.535.048	1.651.676	1.828.419	1.915.247	4,7	10,7	7,6
Σεπτέμβριος	270.283	309.498	329.964	329.400	-0,2	6,6	14,5
Οκτώβριος	228.881	270.732	300.597	269.744	-10,3	11,0	18,3
Νοέμβριος	105.773	118.105	133.500	107.177	-19,7	13,0	11,7
Ιαν.-Νοέμ.	2.139.985	2.350.011	2.592.480	2.621.568	1,1	10,3	9,8

* Δεν περιλαμβάνει τις αφίξεις Κυπρίων φοιτητών.

Πίνακας 21**Εισπράξεις από τον τουρισμό**

(£)

Περίοδος	2000	2001	% μεταβολή 2001*/2000
Ιανουάριος - Αύγουστος	790.521.445	887.071.589	12,2
Σεπτέμβριος	167.685.056	176.300.401	5,1
Οκτώβριος	138.712.667	130.241.548	-6,1
Νοέμβριος	54.126.724	48.791.595	-9,9
Ιανουάριος - Νοέμβριος	1.151.045.883	1.242.405.132	7,9

* Δεν περιλαμβάνει τις αφίξεις Κυπρίων φοιτητών.

Επενδύσεις μη κατοίκων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Όπως φαίνεται στον πίνακα 22, οι αγορές από μη κατοίκους μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου αυξήθηκαν το Νοέμβριο 2001, όμως ταυτόχρονα οι πωλήσεις αυξήθηκαν πολύ περισσότερο, με αποτέλεσμα αρνητικές καθαρές επενδύσεις ύψους £781,3 χιλιάδων. Το Δεκέμβριο τόσο οι αγορές όσο και οι πωλήσεις ήταν μειωμένες, με συνολικό αποτέλεσμα αρνητικές καθαρές επενδύσεις £209,7 χιλιάδων. Στη διάρκεια ολόκληρου του έτους 2001, οι συνολικές καθαρές επενδύσεις μη κατοίκων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου ήταν της τάξης των £2 εκ.⁹

⁹ Οι πίνακες 8 και 9 του παραρτήματος παρουσιάζουν αναλυτικά τις πωλήσεις και αγορές μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου από μη κατοίκους κατά χώρα διαμονής.

Πίνακας 22**Επενδύσεις μη κατοίκων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου**

Ιανουάριος– Δεκέμβριος 2001 (£ χιλιάδες)

	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάιος	Ιούν.	Ιουλ.	Αύγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοέμ.	Δεκ.
Αγορές	2.044,7	2.384,7	1.686,2	1.206,2	1.817,3	794,6	688,5	1.261,6	872,7	915,9	1.226,0	367,3
Πωλήσεις	962,3*	2.085,8	1.086,6	988,0	1.097,0	888,8	659,0	706,1	771,8	1.090,2	2.007,4	577,1
Καθαρές επενδύσεις	—*	298,9	599,6	218,2	720,3	-94,2	29,5	555,5	100,9	-174,3	-781,3	-209,7

*Τα στοιχεία για τις πωλήσεις τον Ιανουάριο 2001 καλύπτουν μόνο την περίοδο 17.01.2001 μέχρι 31.01.2001.

Προβλέψεις για το ισοζύγιο πληρωμών

Ενόψει των νέων στοιχείων που αναφέρονται πιο πάνω, οι προβλέψεις για το ισοζύγιο πληρωμών το 2001 καθώς και το 2002 έχουν αναθεωρηθεί. Οι νέες προβλέψεις παρουσιάζονται στον πίνακα 23.

Όπως διαφάνηκε από τα στοιχεία για τις εισαγωγές αγαθών το Σεπτέμβριο 2001, η επιβράδυνση των εισαγωγών είναι αρκετά μεγαλύτερη από ότι αναμενόταν προηγουμένως, ενώ τα τελευταία στοιχεία για τον τουρισμό φαίνεται να επιβεβαιώνουν την πρόβλεψη για αύξηση των εισπράξεων από τον τουρισμό κατά 7,5% στα £1.284,0 εκ. Συγκεκριμένα, ενώ οι προβλέψεις που έγιναν το Νοέμβριο 2001 βασίζονταν σε αύξηση των εισαγωγών κατά 4,3% (έναντι 23,2% το 2000), βάσει των νέων στοιχείων αναμένεται τώρα αύξηση κατά 0,9% μόνο. Έτσι η μεγάλη επιβράδυνση των εισαγωγών αντισταθμίζει την επιβράδυνση του τουρισμού και το τελικό αποτέλεσμα υπολογίζεται να είναι σμίκρυνση – αντί διεύρυνση όπως αναμενόταν προηγουμένως – του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το 2001 σε £250,0 εκ.

ή 4,3% του Α.Εγχ.Π., από £284,1 εκ. ή 5,2% του Α.Εγχ.Π. το 2000.

Το 2002 αναμένεται μικρή μόνο αύξηση των εισαγωγών¹⁰ της τάξης του 1,5% και μικρή μείωση των εισπράξεων από τον τουρισμό της τάξης του 1%, λόγω των επιπτώσεων των γεγονότων της 11ης Σεπτεμβρίου. Η περιορισμένη αύξηση των εισαγωγών το 2002 αποδίδεται στους ίδιους παράγοντες που διαμόρφωσαν τις εισαγωγές το 2001, δηλαδή στη μείωση της τιμής του πετρελαίου και στη σχετικά μικρή αύξηση της εγχώριας κατανάλωσης, σε σύγκριση με το 2000, λόγω της αρνητικής επίδρασης της πτώσης των τιμών των χρηματιστηριακών αξιών (η οποία έγινε αισθητή από τα μέσα του 2001) και του χαμηλότερου ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης, ο οποίος προκύπτει από την αναμενόμενη επιβράδυνση ή μείωση των εσόδων από τον τουρισμό. Το τελικό αποτέλεσμα προβλέπεται να είναι μικρή διεύρυνση του ελλείμματος του

¹⁰ Οι προβλέψεις για τις εισαγωγές πετρελαιοειδών βασίστηκαν σε αναμενόμενη μέση τιμή του πετρελαίου USD22,0 το βαρέλι το 2002, σε σύγκριση με USD24,5 το 2001 και USD28,5 το 2000.

ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η αυξημένη αβεβαιότητα που εξακολουθεί να επικρατεί διεθνώς επηρεάζει την ακρίβεια των προβλέψεων για το 2002, οι οποίες θα αναθεωρηθούν ανάλογα με τις εξελίξεις.

Όσον αφορά την κίνηση κεφαλαίων, αξιοσημείωτη είναι η μεγάλη αύξηση των εισροών μακροπρόθεσμων κεφαλαίων το 2001, κυρίως λόγω της έκδοσης χρεογράφων των κυπριακών τραπεζών στο εξωτερικό, που απέφερε συνολικά κεφάλαια της τάξης των £319 εκ., και λόγω μακροπρόθεσμου δανεισμού άλλων τραπεζών (οι οποίες είναι παραρτήματα ή θυγατρικές αλλοδαπών τραπεζών) από τα κεντρικά τους γραφεία στο εξωτερικό. Αντίθετα, καταγράφηκαν καθαρές αποπληρωμές των μακροπρόθεσμων εξωτερικών δανείων του δημόσιου τομέα, ενώ εξαιρουμένων του τραπεζικού δανεισμού, παρατηρήθηκε μικρή μόνο αύξηση του μακροπρόθεσμου εξωτερικού δανεισμού του ιδιωτικού τομέα από τράπεζες του εξωτερικού. Ως αποτέλεσμα των εξελίξεων αυτών, το δημόσιο εξωτερικό χρέος μειώθηκε ενώ αυξήθηκε το εξωτερικό χρέος του ιδιωτικού τομέα (κυρίως των τραπεζών). Το 2002 αναμένονται σημαντικές εισροές κεφαλαίων, αν και μειωμένες σε σχέση με το 2001. Ειδικότερα, η προγραμματιζόμενη νέα έκδοση ευρωπαϊκών μεσοπρόθεσμων χρεογράφων (EMTN) από την Κυπριακή Δημοκρατία αναμένεται να οδηγήσει σε καθαρές εισροές (μετά την αφαίρεση αποπληρωμών EMTN) περίπου £100 εκ.

Πίνακας 23

Ισοζύγιο Πληρωμών

£ εκατομμύρια

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001 (Προβλ.)	2002 (Προβλ.)	% μεταβολή 2001/2000	% μεταβολή 2000/1999
Εξαγωγές (fob)	404,0	396,6	387,1	432,9	510,2	597,1	605,6	519,9	504,4	523,5	549,5	553,5	5,0	3,8
Εισαγωγές (fob)	-1.186,0	-1.483,8	-1.181,1	-1.330,5	-1.499,4	-1.667,4	-1.704,7	-1.807,4	-1.796,9	-2.213,7	-2.233,9	-2.267,1	0,9	23,2
Εμπορικό ισοζύγιο	-782,0	-1.087,2	-794,0	-897,6	-989,2	-1.070,3	-1.099,1	-1.287,5	-1.292,6	-1.690,1	-1.684,4	-1.713,6	0,3	30,8
Άδηλες εισπράξεις	1.031,4	1.311,2	1.332,5	1.474,8	1.587,8	1.579,1	1.705,0	1.802,9	2.059,6	2.469,9	2.593,7	2.671,8	5,0	19,9
Άδηλες πληρωμές	-450,1	-505,2	-488,6	-533,6	-671,4	-724,2	-779,8	-827,7	-885,1	-1.063,9	-1.159,2	-1.236,1	9,0	20,2
Ισοζύγιο άδηλων πόρων	581,3	806,0	843,9	941,2	916,4	854,9	925,2	975,2	1.174,6	1.406,0	1.434,4	1.435,7	2,0	19,7
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	-200,7	-281,2	49,9	43,6	-72,8	-215,4	-173,9	-312,3	-118,0	-284,1	-250,0	-277,8	12,0	140,8
Βραχυπρόθεσμα κεφάλαια	82,4	45,9	-31,6	63,2	6,7	4,4	-22,5	-36,7	41,5	5,7	13,7	10,0	140,3	-86,3
Μακροπρόθεσμα δάνεια	14,6	30,4	-24,0	-70,7	-34,0	-39,4	-44,4	49,3	-172,7	47,0	167,5	179,0	256,4	127,2
Άλλα μακροπρόθεσμα κεφάλαια	21,1	31,5	23,3	9,4	22,3	45,0	169,0	181,7	178,7	62,4	286,3	155,3	358,8	-65,1
Καθαρή κίνηση κεφαλαίων	118,1	107,8	-32,3	1,9	-5,0	10,0	102,1	194,3	47,6	115,1	467,5	344,3	306,2	141,8
Καθαρά λάθη και παραλείψεις	50,1	39,9	33,2	20,5	-33,1	-14,1	-47,3	-71,3	-81,8	104,6	62,5	53,5		
Ισοζύγιο πληρωμών	-32,5	-133,5	50,8	66,0	-110,9	-219,5	-119,1	-189,3	-152,2	-64,4	280,0	120,0		
Ονομαστικό Α.Εγχ.Π.	2.674,7	3.102,9	3.274,6	3.650,7	4.006,6	4.161,0	4.369,3	4.693,7	5.017,6	5.486,1	5.867,8	6.229,6		
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ως ποσοστό (%) του Α.Εγχ.Π.	-7,5	-9,1	1,5	1,2	-1,8	-5,2	-4,0	-6,7	-2,4	-5,2	-4,3	-4,5		

3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

greekMONETARY REPORT Nov-01.doc
30/1/2002 1:10 μμ

-/χα

Πίνακας 1

Ευρωπαϊκά Επιτόκια Εμπορικών Τραπεζών

(Ποσοστιαίες μονάδες σε ετήσιους όρους, μέσος όρος περιόδου)

	Επιτόκια Καταθέσεων						Επιτόκια Δανεισμού			
	Μιας νύχτας	Με Συμφωνημένη Λήξη			Με Προειδοποίηση		Επιχειρήσεων		Νοικοκυριών	
		Μέχρι 1 χρόνο	Μέχρι 2 χρόνια	Πάνω από 2 χρόνια	Μέχρι 3 μήνες	Πάνω από 3 μήνες	Μέχρι 1 χρόνο	Πάνω από 1 χρόνο	Καταναλωτικά	Οικιστικά
Ιαν-00	0,69	2,74	2,74	4,19	2,05	3,18	5,91	5,74	9,51	6,03
Φεβ-00	0,69	2,80	2,81	4,25	2,06	3,18	6,01	5,85	9,52	6,13
Μαρ-00	0,73	2,96	2,96	4,28	2,07	3,33	6,07	5,85	9,56	6,10
Απρ-00	0,76	3,04	3,05	4,28	2,09	3,44	6,24	6,00	9,64	6,12
Μαϊ-00	0,78	3,26	3,26	4,45	2,13	3,65	6,41	6,16	9,72	6,30
Ιουν-00	0,83	3,49	3,49	4,48	2,16	3,87	6,56	6,23	9,84	6,34
Ιουλ-00	0,87	3,58	3,58	4,71	2,33	3,94	6,77	6,37	9,95	6,46
Αυγ-00	0,89	3,67	3,67	4,75	2,36	4,06	6,81	6,44	10,00	6,51
Σεπ-00	0,94	3,85	3,83	4,77	2,38	4,20	6,92	6,44	10,03	6,56
Οκτ-00	0,97	3,96	3,96	4,76	2,40	4,14	7,13	6,60	10,15	6,57
Νοε-00	0,99	4,04	4,03	4,77	2,47	4,25	7,16	6,63	10,20	6,56
Δεκ-00	1,01	3,96	3,96	4,58	2,49	4,21	7,18	6,45	10,19	6,43
Ιαν-01*	1,01	3,89	3,88	4,40	2,52	4,01	7,19	6,40	10,32	6,29
Φεβ-01	1,01	3,84	3,84	4,35	2,50	3,99	7,11	6,44	10,26	6,24
Μαρ-01	1,02	3,82	3,82	4,32	2,50	3,99	7,04	6,32	10,22	6,18
Απρ-01	1,03	3,77	3,76	4,27	2,50	3,91	7,07	6,34	10,24	6,14
Μαϊ-01	1,01	3,75	3,74	4,28	2,48	3,91	7,03	6,34	10,22	6,17
Ιουν-01	0,98	3,66	3,65	4,25	2,46	3,85	6,98	6,25	10,17	6,13
Ιούλ-01	0,97	3,66	3,65	4,22	2,44	3,80	6,90	6,20	10,10	6,05
Αυγ-01	0,96	3,60	3,60	4,15	2,41	3,68	6,89	6,19	10,16	5,96
Σεπ-01	0,91	3,29	3,29	3,99	2,36	3,33	6,71	6,07	10,08	5,86
Οκτ-01	0,83	3,07	3,07	3,84	2,30	3,01	6,56	5,90	10,02	5,69

* Από 1 Ιανουαρίου 2001 τα στοιχεία αφορούν τη διευρυμένη ευρωζώνη

ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΑΓΟΡΑΣ (Money Market Interest Rates)

Κύπρος

Ζώνη Ευρώ

2000

	Καταθέσεις μίας ημέρας	Καταθέσεις 2-7 ημέρες	Καταθέσεις ενός μηνός	Καταθέσεις πέραν ενός μηνός	Καταθέσεις 12 μηνών
Ιούλιος	6,66	6,68	6,81	-	6,50
Αύγουστος	6,57	6,58	6,50	-	6,50
Σεπτέμβριος	5,76	5,90	-	6,50	6,50
Οκτώβριος	6,40	6,34	6,25	-	6,50
Νοέμβριος	5,99	6,11	6,35	6,35	6,50
Δεκέμβριος	6,06	6,27	6,24	7,00	6,50

Καταθέσεις μίας ημέρας	Καταθέσεις ενός μηνός	Καταθέσεις 3 μηνών	Καταθέσεις 6 μηνών	Καταθέσεις 12 μηνών
4,31	4,41	4,58	4,84	5,11
4,42	4,57	4,78	5,01	5,25
4,59	4,70	4,85	5,04	5,22
4,76	4,85	5,04	5,10	5,22
4,83	4,92	5,09	5,13	5,19
4,83	4,94	4,93	4,91	4,87

2001

Ιανουάριος	5,77	5,88	6,31	-	6,50
Φεβρουάριος	5,51	5,80	6,28	6,59	6,50
Μάρτιος	5,82	5,85	6,05	6,83	6,50
Απρίλιος	6,37	6,42	6,39	-	6,50
Μάιος	6,66	6,57	6,60	6,72	6,50
Ιούνιος	4,72	4,73	5,00	6,55	6,50
Ιούλιος	4,94	4,95	5,95	6,50	6,50
Αύγουστος	4,34	4,30	4,85	5,84	6,50*
Σεπτέμβριος	4,03	4,07	5,21	6,10	6,50*
Οκτώβριος	3,72	3,81	4,78	-	6,50*
Νοέμβριος	3,44	3,55	4,58	-	5,00

4,75	4,81	4,77	4,68	4,58
4,99	4,80	4,76	4,67	4,59
4,78	4,78	4,71	4,58	4,47
5,06	4,79	4,69	4,57	4,49
4,65	4,67	4,64	4,57	4,53
4,54	4,53	4,45	4,35	4,31
4,51	4,52	4,47	4,39	4,31
4,49	4,46	4,35	4,22	4,11
3,99	4,05	3,98	3,88	3,77
3,97	3,72	3,60	3,46	3,37
3,51	3,43	3,39	3,26	3,20

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου

Πηγή: Ευρωπαϊκό Δελτίο - Δεκέμβριος 2001 -

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

* Η προηγούμενη κατάθεση 12 μηνών έγινε στις 18 Ιουλίου, με επιτόκιο 6,50%.

Πίνακας 3

Ποσοστιαία Μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία (%)
1998-2001

	Ετήσια			Ανά τρίμηνο			Δεκ.	Νοε.	Δεκ.	Ιαν.-Δεκ.	Ιαν.-Νοε.	Ιαν.-Δεκ.	Στάθμιση	
	1998	1999	2000	2001 II	2001 III	2001 IV	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	1992=100 ²	1998=100 ¹
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	2,23	1,74	4,14	2,15	1,62	2,36	3,49	2,00	2,37	4,14	1,94	1,97	100,00	100,00
A ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2,08	1,73	7,15	1,61	0,81	2,46	4,48	1,50	2,50	7,15	1,23	1,34	42,99	36,69
A.1 Γεωργικά	1,65	-1,86	8,98	1,55	4,55	15,97	0,97	11,32	17,60	8,98	3,29	4,50	11,31	7,93
A.2 Βιομηχανικά	3,11	2,96	4,47	2,34	0,51	-0,48	4,50	-0,64	-0,52	4,47	0,91	0,79	29,70	26,75
A.2.1 βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή	3,66	3,20	2,50	0,28	0,47	0,97	1,52	0,78	0,92	2,50	0,03	0,11	24,97	22,42
A.2.2 κάσσιμα και υγραέριο	0,00	1,52	14,86	12,93	0,66	-6,73	19,63	-6,73	-6,73	14,86	5,08	3,99	4,73	4,33
A.3 Ηλεκτρισμός και Νερό	-11,07	0,93	36,04	-5,70	-7,04	-7,41	15,96	-5,99	-11,45	36,04	-1,81	-2,66	1,98	2,01
B ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0,29	-0,83	2,13	1,16	-0,29	0,00	2,63	0,09	0,03	2,13	0,51	0,47	23,17	22,20
B.1 Μηχανοκίνητα Οχήματα	-0,54	-1,52	3,78	1,32	-0,37	-0,76	3,50	-0,50	-0,59	3,78	0,65	0,55	11,88	9,43
B.2 Άλλα Εισαγόμενα	1,08	-0,19	0,93	1,04	-0,24	0,57	1,98	0,52	0,49	0,93	0,40	0,41	11,29	12,77
Γ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3,54	3,23	2,52	3,17	3,37	3,50	3,01	3,47	3,48	2,52	3,34	3,35	33,84	41,11

Υποκείμενος

πληθωρισμός Κύπρου³ 2,8 2,3 2,4 1,9 1,7 1,9 2,5 1,9 1,9 2,4 1,7 1,7

Πληθωρισμός Ευρωζώνης 1,2 1,1 2,4 3,2 2,7

¹ Αφορά τα έτη 2000 και 2001

² Αφορά τα έτη 1998 και 1999

³ Εξαιρουμένων των μεταβολών των τιμών των εξής κατηγοριών: A.1, A.2.2 και A.3

Πίνακας 4

Σταθμισμένη επίδραση στη συνολική μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία (%)
1998-2001

	Ετήσια			Ανά τρίμηνο			Δεκ.	Νοε.	Δεκ.	Ιαν.-Δεκ.	Ιαν.-Νοε.	Ιαν.-Δεκ.	Στάθμιση	
	1998	1999	2000	2001 II	2001 III	2001 IV	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	1992=100 ²	1998=100 ¹
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	2,23	1,74	4,14	2,15	1,62	2,36	3,49	2,00	2,37	4,14	1,94	1,97	100,00	100,00
A ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0,89	0,75	2,63	0,61	0,31	0,94	1,70	0,57	0,96	2,63	0,47	0,51	42,99	36,69
A.1 Γεωργικά	0,17	-0,19	0,69	0,12	0,36	1,27	0,08	0,91	1,41	0,69	0,27	0,36	11,31	7,93
A.2 Βιομηχανικά	0,95	0,92	1,21	0,64	0,14	-0,13	1,23	-0,18	-0,14	1,21	0,25	0,21	29,70	26,75
A.2.1 βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή	0,96	0,85	0,57	0,06	0,10	0,22	0,35	0,17	0,21	0,57	0,01	0,02	24,97	22,42
A.2.2 καύσιμα και υγραέριο	0,00	0,07	0,64	0,57	0,03	-0,35	0,88	-0,35	-0,35	0,64	0,24	0,19	4,73	4,33
A.3 Ηλεκτρισμός και Νερό	-0,23	0,02	0,73	-0,15	-0,19	-0,20	0,39	-0,16	-0,31	0,73	-0,05	-0,07	1,98	2,01
B ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0,06	-0,17	0,46	0,25	-0,06	0,00	0,56	0,02	0,01	0,46	0,11	0,10	23,17	22,20
B.1 Μηχανοκίνητα Οχήματα	-0,06	-0,15	0,35	0,12	-0,03	-0,07	0,32	-0,04	-0,05	0,35	0,06	0,05	11,88	9,43
B.2 Άλλα Εισαγόμενα	0,12	-0,02	0,12	0,13	-0,03	0,07	0,24	0,06	0,06	0,12	0,05	0,05	11,29	12,77
Γ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1,27	1,17	1,05	1,29	1,38	1,42	1,23	1,41	1,41	1,05	1,37	1,37	33,84	41,11

¹ Αφορά τα έτη 2000 και 2001

² Αφορά τα έτη 1998 και 1999

Πίνακας 5

Ποσοστιαία μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανά κατηγορία προϊόντων (%)
2000-2001

	Ανά τρίμηνο				Δεκ.	Νοε.	Δεκ.	Ιαν.-Δεκ.	Ιαν.-Νοε.	Ιαν.-Δεκ.	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001 II	2001 III	2001 IV	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	2,15	1,62	2,36	3,49	2,00	2,37	4,14	1,94	1,97	100,00
Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	5,49	3,06	3,97	8,64	2,53	6,48	9,43	5,49	3,60	4,09	18,20
Αλκοολούχα ποτά και καπνός	8,16	4,38	1,61	1,30	3,32	1,35	0,95	8,16	2,96	2,79	1,78
Ένδυση και υπόδηση	-0,46	-6,75	-5,24	-2,12	-3,27	-2,17	-2,39	-0,46	-7,15	-6,75	8,22
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	5,46	1,56	0,81	0,77	4,01	0,91	0,49	5,46	1,69	1,59	21,27
Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός, και προϊόντα καθαρισμού	1,47	0,80	-0,84	0,34	1,87	0,25	0,80	1,47	0,09	0,15	7,08
Υγεία	6,18	5,79	4,81	5,05	8,14	5,31	4,48	6,18	5,50	5,41	4,92
Μεταφορές	5,70	4,77	0,83	-1,23	7,64	-1,19	-1,26	5,70	2,63	2,29	17,42
Επικοινωνίες	-10,36	-1,79	6,04	4,85	-11,78	5,31	4,57	-10,36	1,49	1,73	1,79
Αναψυχή και πολιτισμός	-0,20	-2,23	0,96	1,40	-1,46	1,43	1,30	-0,20	-0,66	-0,50	5,88
Εκπαίδευση	3,87	4,05	4,15	6,63	3,23	6,63	6,63	3,87	4,41	4,60	2,33
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	5,80	6,58	5,43	3,96	7,92	3,70	3,62	5,80	6,22	6,00	6,07
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	4,16	4,50	3,16	2,95	4,98	2,84	2,76	4,16	4,08	3,97	5,04

Πίνακας 6

Σταθμισμένη επίδραση στη συνολική μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανά κατηγορία προϊόντων (%)
2000-2001

	2000	Ανά τρίμηνο			Δεκ.	Νοε.	Δεκ.	Ιαν.-Δεκ.	Ιαν.-Νοε.	Ιαν.-Δεκ.	Στάθμιση 1998=100
		2001 II	2001 III	2001 IV	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	2,15	1,62	2,36	3,49	2,00	2,37	4,14	1,94	1,97	100,00
Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	0,99	0,56	0,72	1,57	0,47	1,18	1,72	0,99	0,66	0,75	18,20
Αλκοολούχα ποτά και καπνός	0,16	0,09	0,03	0,03	0,07	0,03	0,02	0,16	0,06	0,06	1,78
Ένδυση και υπόδηση	-0,04	-0,57	-0,39	-0,17	-0,28	-0,17	-0,19	-0,04	-0,57	-0,54	8,22
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	1,17	0,34	0,18	0,17	0,87	0,20	0,11	1,17	0,37	0,34	21,27
Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός, και προϊόντα καθαρισμού	0,10	0,05	-0,06	0,02	0,13	0,02	0,05	0,10	0,01	0,01	7,08
Υγεία	0,31	0,29	0,25	0,26	0,40	0,27	0,23	0,31	0,28	0,27	4,92
Μεταφορές	0,97	0,81	0,15	-0,22	1,29	-0,21	-0,22	0,97	0,46	0,40	17,42
Επικοινωνίες	-0,17	-0,03	0,09	0,06	-0,18	0,07	0,06	-0,17	0,02	0,03	1,79
Αναψυχή και πολιτισμός	-0,01	-0,13	0,05	0,08	-0,08	0,08	0,07	-0,01	-0,04	-0,03	5,88
Εκπαίδευση	0,09	0,10	0,10	0,16	0,08	0,16	0,16	0,09	0,11	0,11	2,33
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	0,36	0,41	0,35	0,25	0,48	0,24	0,23	0,36	0,39	0,38	6,07
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	0,21	0,22	0,16	0,15	0,25	0,14	0,14	0,21	0,21	0,20	5,04

Πίνακας 7

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ 2002

ΔΕΚ '01	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΪ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
<u>ΕΚΤ</u> 6 3,25 20 3,25	<u>ΕΚΤ</u> 3 3,25 17	<u>ΕΚΤ</u> 7 21	<u>ΕΚΤ</u> 7 21	<u>ΕΚΤ</u> 4 18	<u>ΕΚΤ</u> 2 16	<u>ΕΚΤ</u> 6 20	<u>ΕΚΤ</u> 4 18	<u>ΕΚΤ</u> 1 29	<u>ΕΚΤ</u> 12 26	<u>ΕΚΤ</u> 10 24	<u>ΕΚΤ</u> 7 21	<u>ΕΚΤ</u> 5 19
<u>ΒΟΕ</u> 5 4,00	<u>ΒΟΕ</u> 10	<u>ΒΟΕ</u> 7	<u>ΒΟΕ</u> 7	<u>ΒΟΕ</u> 4	<u>ΒΟΕ</u> 9	<u>ΒΟΕ</u> 6	<u>ΒΟΕ</u> 4	<u>ΒΟΕ</u> 1	<u>ΒΟΕ</u> 5	<u>ΒΟΕ</u> 10	<u>ΒΟΕ</u> 7	<u>ΒΟΕ</u> 5
<u>FED</u> 11 1,75	<u>FED</u> 29/30		<u>FED</u> 19		<u>FED</u> 7	<u>FED</u> 25/26		<u>FED</u> 13	<u>FED</u> 24		<u>FED</u> 6	<u>FED</u> 10
<u>ΚΤΚ</u> 20 5,50	<u>ΚΤΚ</u> 25	<u>ΚΤΚ</u> 21	<u>ΚΤΚ</u> 14	<u>ΚΤΚ</u> 11	<u>ΚΤΚ</u> 9	<u>ΚΤΚ</u> 13	<u>ΚΤΚ</u> 11	<u>ΚΤΚ</u> 8	<u>ΚΤΚ</u> 12	<u>ΚΤΚ</u> 10	<u>ΚΤΚ</u> 14	<u>ΚΤΚ</u> 12

- (1) Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos
(2) Repo Rate
(3) Federal Funds Rate
(4) Επιτόκιο Lombard

Πίνακας 8

Επενδύσεις χαρτοφυλακίου από μη κατοίκους*

Αγορές μετοχών από μη κατοίκους (σε ΛΚ)

Χώρα	Ιούλ. 2001	Αύγ. 2001	Σεπ. 2001	Οκτ. 2001	Νοέμ. 2001	Δεκέμ. 2001
Αίγυπτος	0,0	0,0	0,0	0,0	17.069,6	8.395,0
Αυστραλία	13.208,8	34.625,6	5.305,0	3.620,1	353,0	4.352,0
Βρ. Παρθένα Νήσια	1.248,6	33.196,0	23.056,7	35.980,7	56.913,4	25.097,6
Γερμανία	9.294,0	2.100,0	0,0	0,0	3.585,3	3.321,8
Γιουγκοσλαβία	7.160,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ελβετία	3.465,0	0,0	0,0	0,0	2.227,0	0,0
Ελλάδα	427.524,2	912.929,6	468.446,6	710.639,2	577.776,3	108.923,4
Ζαμπία	5.469,8	34.309,0	0,0	5.457,3	11.968,2	4.957,0
Ζιμπάμπουε	3.840,0	2.127,2	0,0	900,0	1.234,0	0,0
ΗΠΑ	10.585,4	3.275,0	0,0	39.931,3	3.880,0	0,0
Ην. Αραβικά Εμιράτα	326,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ηνωμένο Βασίλειο	59.735,4	53.605,9	107.362,7	20.567,0	136.951,7	44.640,4
Ιορδανία	5.280,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιράν	0,0	3.648,0	1.517,0	6.415,0	10.852,4	399,2
Ιρλανδία	0,0	0,0	0,0	0,0	4.408,7	2.251,2
Ισπανία	0,0	0,0	0,0	4.575,0	0,0	0,0
Καναδάς	561,6	4,6	619,0	900,6	126,4	0,0
Λετονία	0,0	0,0	0,0	4.813,5	23.323,3	0,0
Μεξικό	22.125,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Νότια Αφρική	28.409,3	58.448,0	117.052,1	26.543,3	235.644,1	68.575,4
Ουκρανία	55.382,2	29.124,6	36.606,0	10.602,6	98.428,9	14.935,0
Ρωσία	26.556,0	48.742,6	35.233,7	44.957,5	41.298,9	81.480,7
Σαουδική Αραβία	6.847,5	41.718,0	77.483,9	0,0	0,0	0,0
Φιλιππίνες	1.465,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Άλλοι (άγνωστης προέλευσης)	0,0	3.735,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Σύνολο	688.483,9	1.261.589,2	872.682,8	915.903,2	1.226.041,1	367.328,5

* αφορά επενδύσεις σε μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Πίνακας 9

Επενδύσεις χαρτοφυλακίου από μη κατοίκους*
Πωλήσεις μετοχών από μη κατοίκους (σε ΛΚ)

Χώρα	Ιούλ. 2001	Αύγ. 2001	Σεπτ. 2001	Οκτ. 2001	Νοέμ. 2001	Δεκέμ. 2001
Αίγυπτος	0,0	0,0	0,0	0,0	8.689,2	8.815,1
Αυστραλία	0,0	15.614,4	14.039,2	0,0	4.973,6	10.706,0
Αυστρία	0,0	0,0	27.746,1	0,0	0,0	0,0
Βρ. Παρθένα Νήσια	14.979,9	44.700,5	22.843,4	9.118,8	51.401,4	20.868,0
Γαλλία	0,0	0,0	40,0	0,0	0,0	0,0
Γερμανία	1.477,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γιουγκοσλαβία	0,0	0,0	5.537,6	0,0	0,0	1.120,0
Ελβετία	176.221,0	59.136,4	152.913,4	30.543,4	7.351,2	0,0
Ελλάδα	269.280,0	331.569,6	391.667,3	348.232,6	555.760,5	134.986,1
Ηνωμένο Βασίλειο	64.247,9	32.886,3	42.953,9	19.227,1	60.587,6	19.068,8
ΗΠΑ	131.272,8	165.842,9	73.130,7	490.249,9	1.286.063,0	250.380,6
Ιράν	0,0	0,0	0,0	0,0	2.922,0	951,0
Καναδάς	0,0	520,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λετονία	0,0	0,0	0,0	7.423,0	450,0	0,0
Νότια Αφρική	0,0	0,0	35.970,0	165.300,0	20.100,0	100.554,0
Ουκρανία	357,4	11.548,5	0,0	0,0	1.274,3	6.432,0
Ρωσία	172,4	256,0	4.954,3	20.111,5	7.813,5	23.179,7
Σαουδική Αραβία	954,0	44.075,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Σύνολο	658.962,4	706.149,6	771.795,8	1.090.206,3	2.007.386,3	577.061,3

* αφορά επενδύσεις σε μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου